
Компютърна графика

Осветеност

доц. Милена Лазарова, кат. КС, ФКСУ

Реализъм в компютърната графика

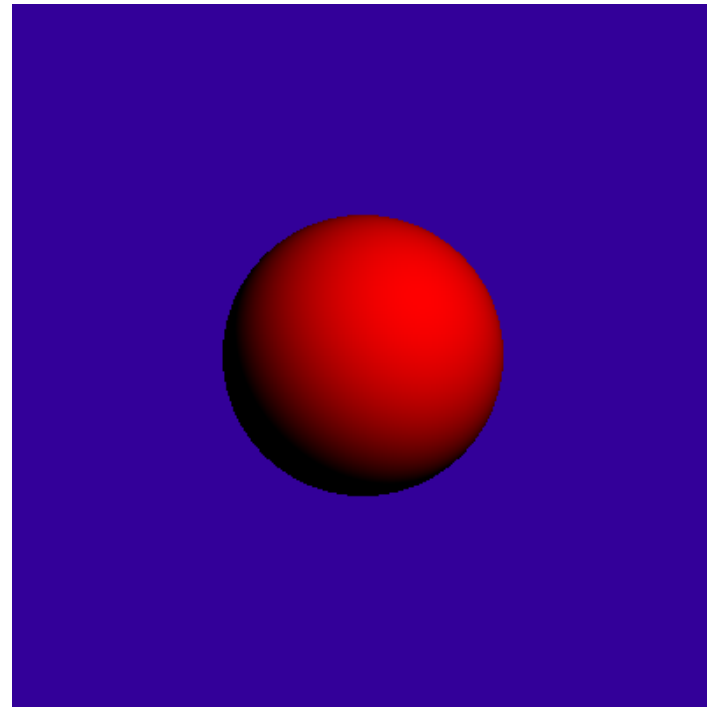
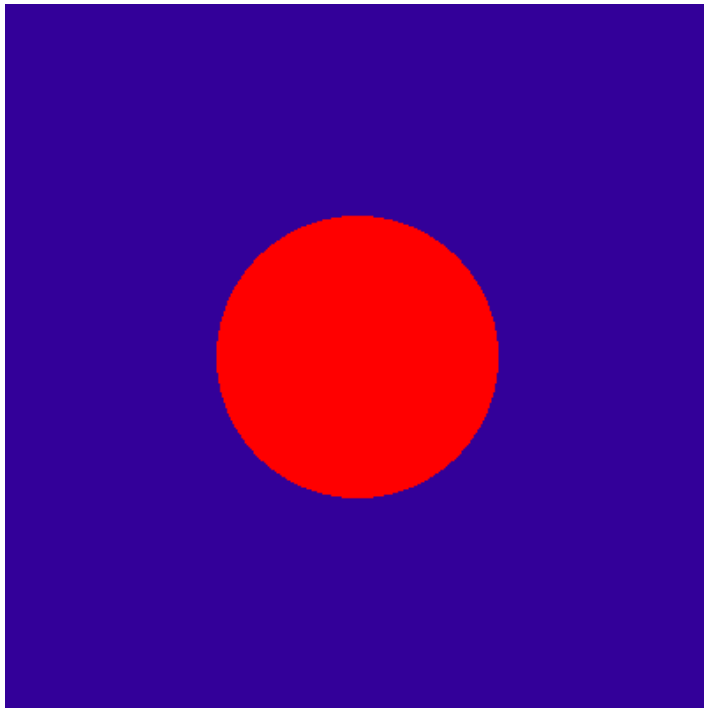

Реалистични изображения

- Повърхностите и обектите трябва да се визуализират в “естествените” им цветове
 - цветовете, които ние бихме видели ако наистина наблюдаваме сцената
- Наблюдаваните цветове зависят от
 - геометричната форма и разположение на обектите
 - източниците на светлина в сцената
 - характеристиките на материала на повърхностите и обектите
 - взаимодействието на светлината с тези повърхности
 - отражение, абсорбиране, пропускане
- Нужен е модел на осветеност
 - *Illumination, Reflection, Shading*

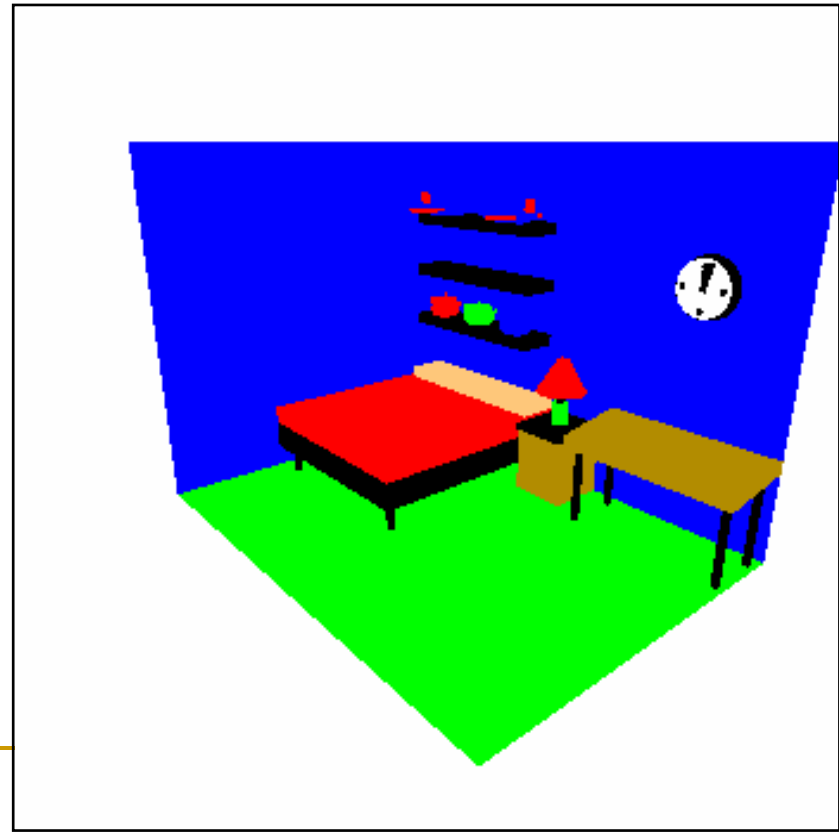
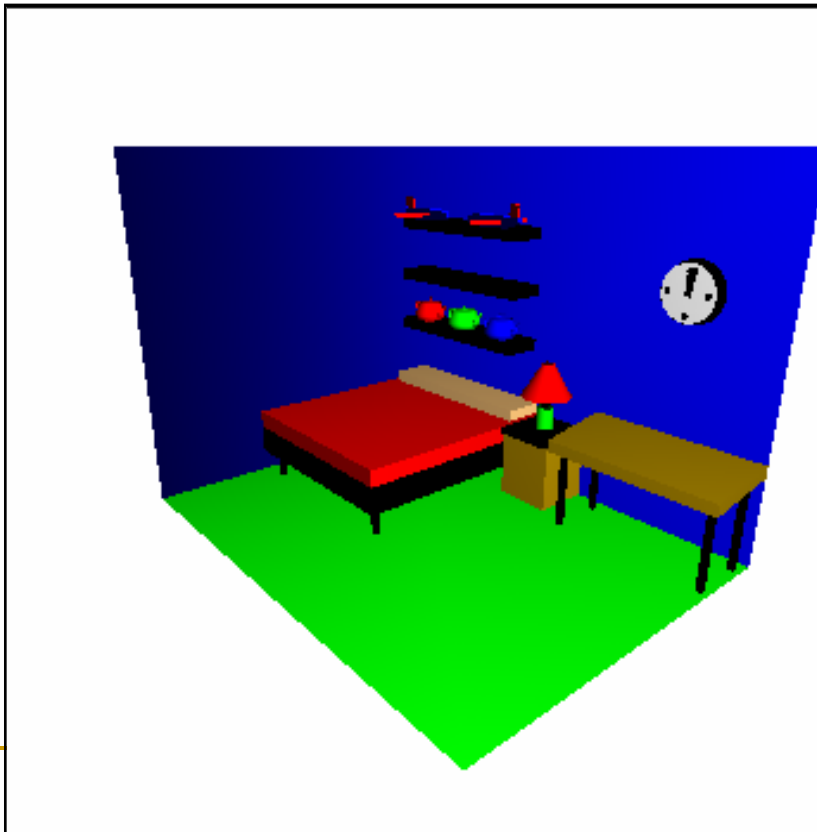
Осветеност

- Ако не се използва модел на осветеност обектите не изглеждат тримерни

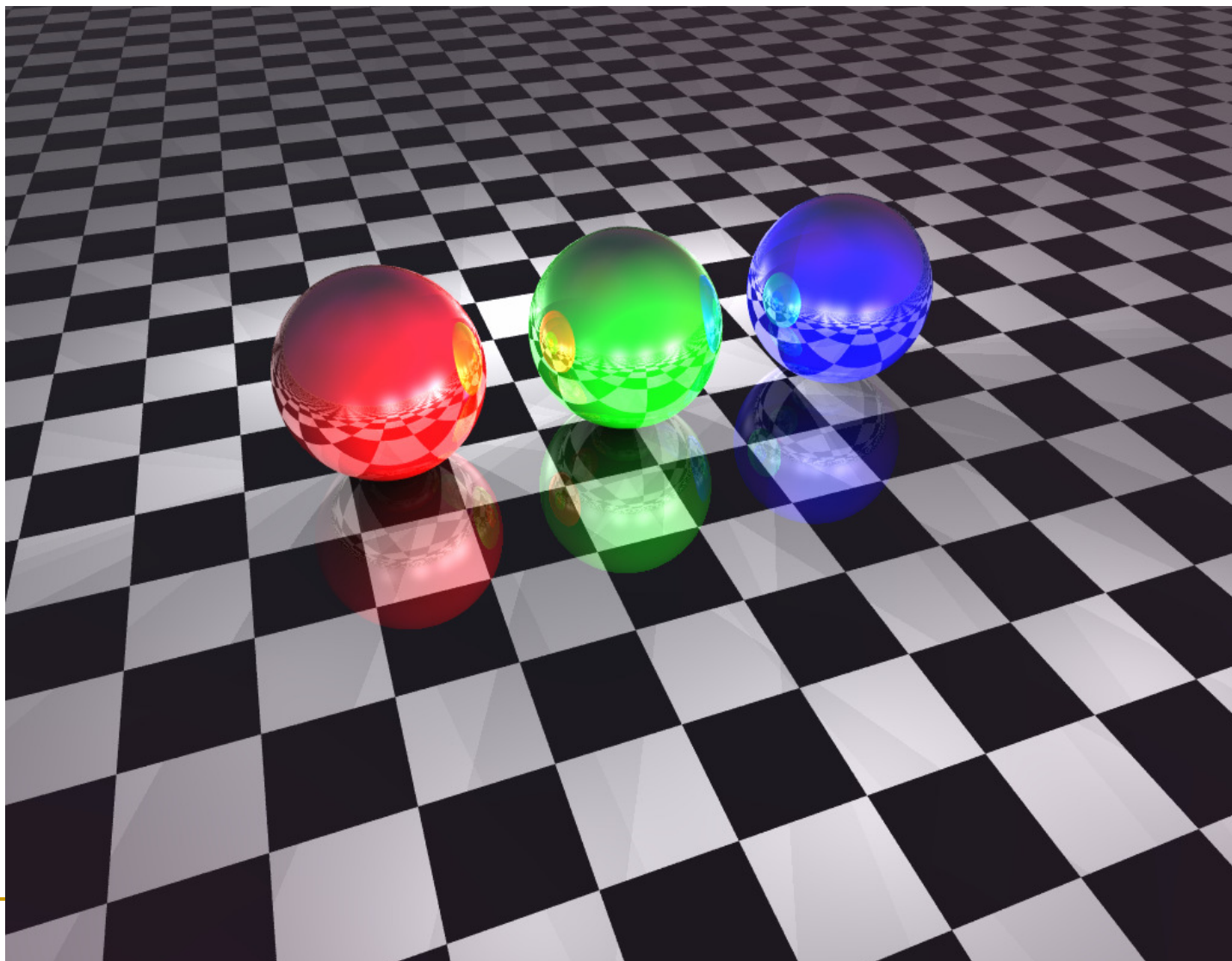

Осветеност

- Ако не се използва модел на осветеност обектите не изглеждат тримерни

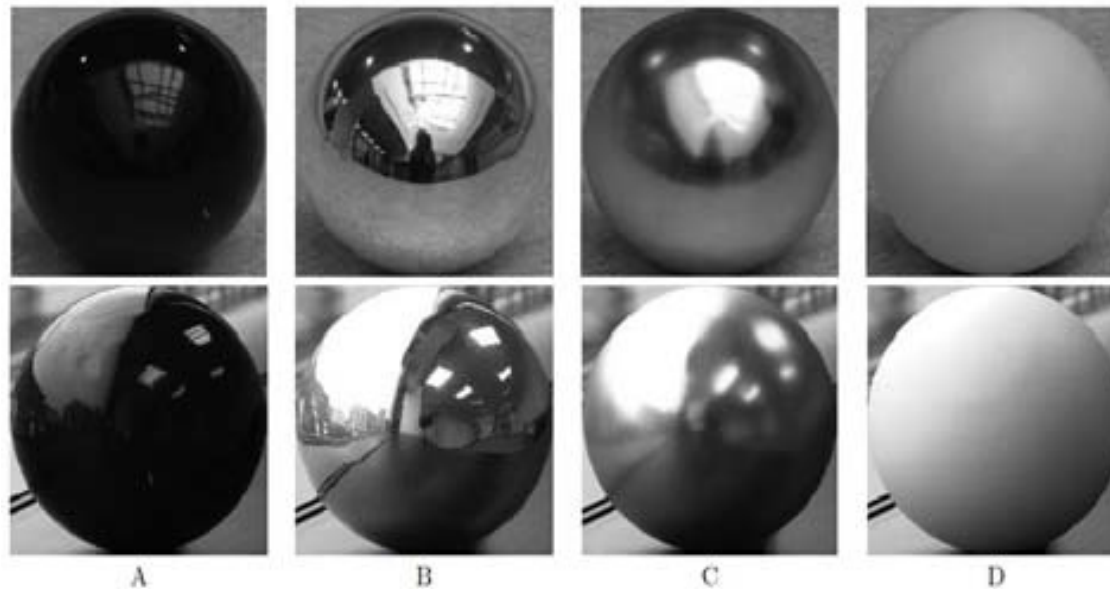

Освещеност

Осветеност

- Вариациите в наблюдаваните обекти зависят от взаимодействието на обектите със светлината

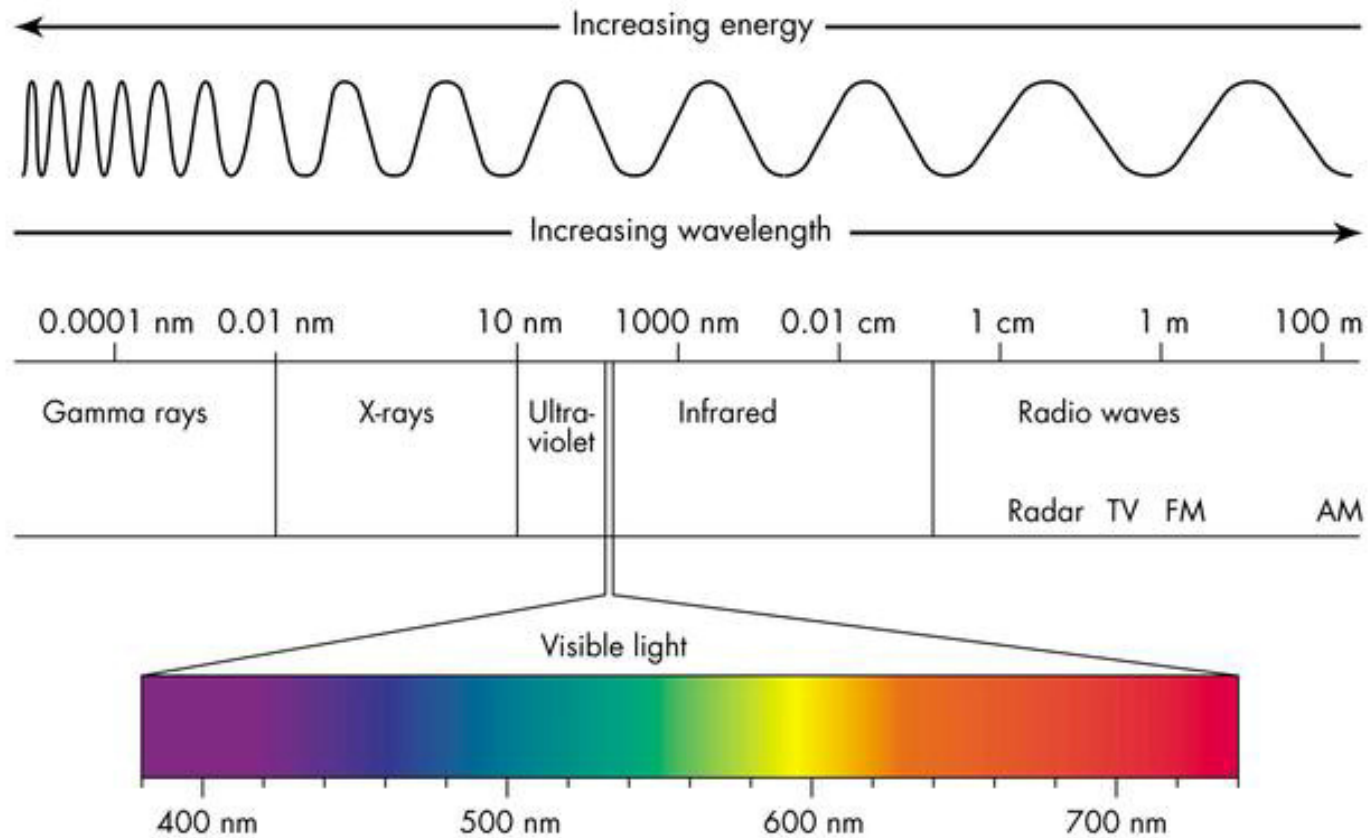
Светлина

- Светлината е електромагнитно (ЕМ) излъчване
 - електромагнитна енергия пренасяна чрез фотони – частици и вълни
 - дуалност вълна-частица в квантовата механика
 - оптиката е научна област от физиката, която се занимава с изучаване на светлината
- Вълните се дефинират чрез дължина и амплитуда на вълната
- Фотоните са частици без маса, носители на ЕМ енергия

Свойства на светлина

- скорост на светлината във вакуум
 - $c = 299\,792\,458\text{ m/s}$
- енергия на фотона
 - $E = h \cdot f$
- константа на Планк
 - $h = 6.6262 \cdot 10^{-34} \text{ Js}$
- дължина на вълната
 - $\lambda = c/f$
- честота на вълната
 - f

Електромагнитен спектър

- Светлина – видима част на спектъра

Осветеност

- За създаване на реалистично изглеждащи (или дори полу-реалистични) сцени трябва коректно да се моделира осветяването на сцената
 - да се генерира изображение
 - с определен геометричен модел
 - при определено осветяване
 - от определена позиция на наблюдение
- Основен въпрос
 - как и колко светлина се отразява от обекта към наблюдателя

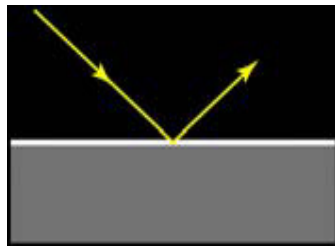

Освещеност

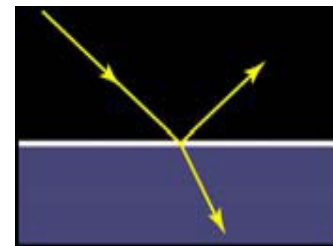
- Прости обекти

метал

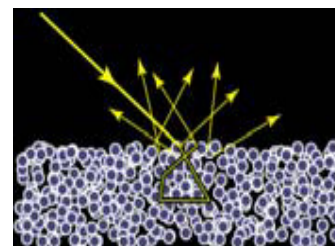
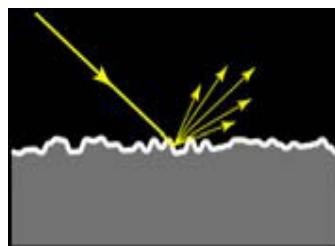

диелектрик

Осветеност

- Добавяне на микро-геометрия

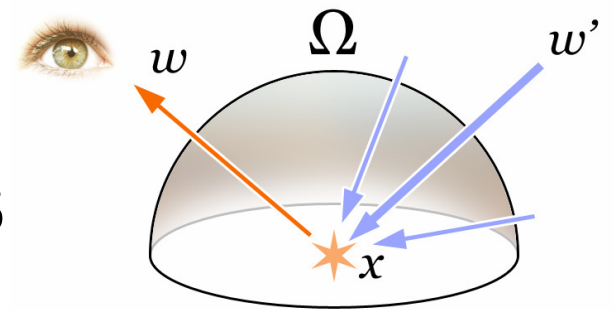

Модел на осветеност

- **Общо уравнение за растеризиране с отчитане модел на осветеност**

Rendering equation

- формулирано от Jim Кайя през 1986

- светлинна енергия от точка i до точка j е равна на светлината излъчена от i към j плюс интегрираното отражение S (за всички точки от всички повърхности) от точка k към i към j умножено със светлината от k към i , намалено с геометричен фактор за отслабване на интензитета

Модел на осветеност

■ *Rendering equation*

$$L(i \rightarrow j) = G(i \leftrightarrow j) \left[L_e(i \rightarrow j) + \int_s f(k \rightarrow i \rightarrow j) L(k \rightarrow i) dk \right]$$

- $L(i \rightarrow j)$ – количеството светлина движеща се по лъч от точка i към точка j
- L_e – количеството светлина излъчена от повърхността (*luminance*)
- $f(k \rightarrow i \rightarrow j)$ – BRDF (Bidirectional Reflectance Distribution Function) на повърхността
 - описва какво количество от светлината попадаща върху повърхността в точка i от посока на точка k се отразява от повърхността в посока на точка j
- $G(i \leftrightarrow j)$ – геометричен член, който отчита закриване, разстояние и ъгъл между повърхностите

Модел на осветеност

BRDF (Bidirectional Reflectance Distribution Function)

Слънцето е зад
наблюдателя
(back scattering)

Слънцето е срещу
наблюдателя
(forward scattering)

Модел на осветеност

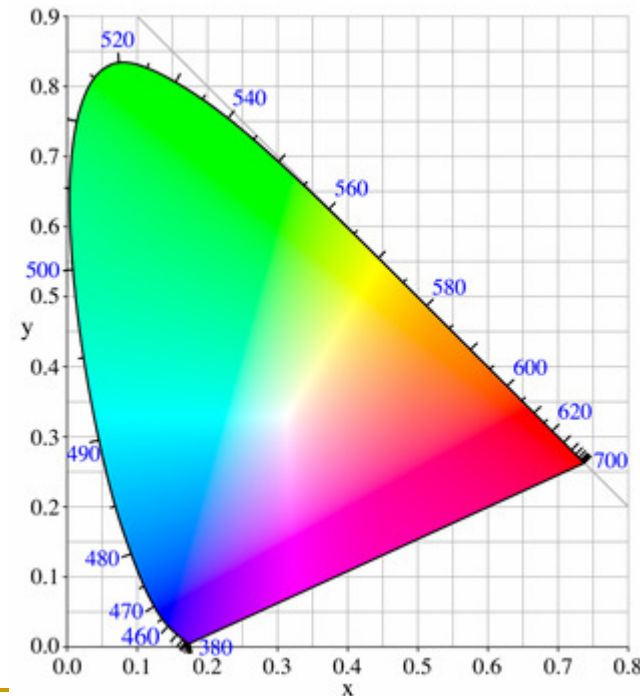
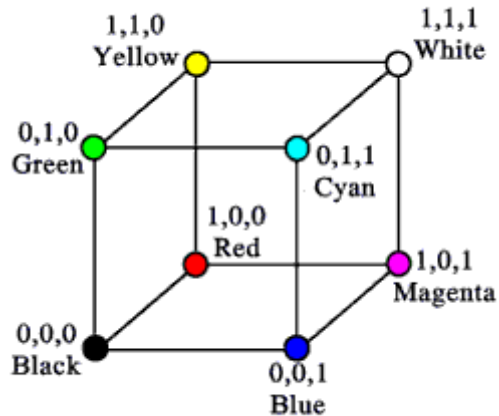
- Съществуват различно сложни и различно точни модели на осветеност
 - модели без физични основи, но резултатите изглеждат добре (“hacks”)
 - Phong, Blinn-Phong
 - сложни физично обосновани модели
 - Torrance-Sparrow, Cook-Torrance, Oren-Nayer
 - Кой модел да се използва зависи много от графичното приложение
 - обикновено се прави компромис между *производителност* и *точност*
-

Модел на осветеност

- Доказано не съществува решение на общото рендиращо уравнение
 - въпреки, че такова се търси чрез симулации и други средства откакто светът съществува 😊
- Целта на фото-реалистичното визуализиране е да се намери апроксимация на уравнението, която да "излъже" окото
 - за щастие човешкото зрение лесно се поддава на илюзии

Модел на осветеност

- Съществуват безкраен брой дължини на вълните, разпространяващи електромагнитна енергия
 - ограничаваме разглежданията си до три основни цвята
 - червен, зелен, син

Цветово пространство CIE 1931

Цветови пространства

■ Цветово пространство

- математически модел за представяне на цветовете чрез цветови компоненти (параметри)

- обикновено 3 или 4 компоненти

■ Основни компоненти на цветовото пространство

□ *цветове*

- червен-зелен-син: RGB или RGBA

- A – прозрачност

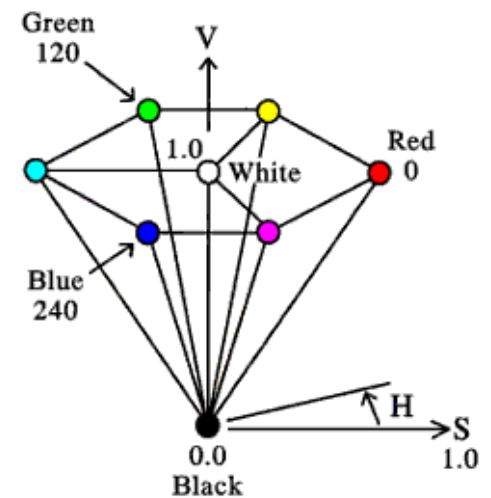
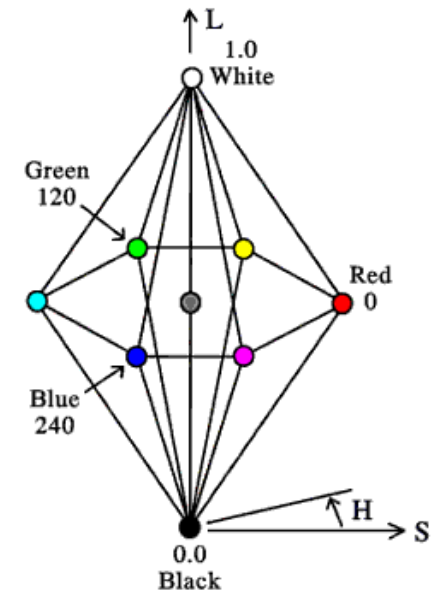
- циан-магента-жълт: CMY или CMYK

- K – черен

□ *параметри*

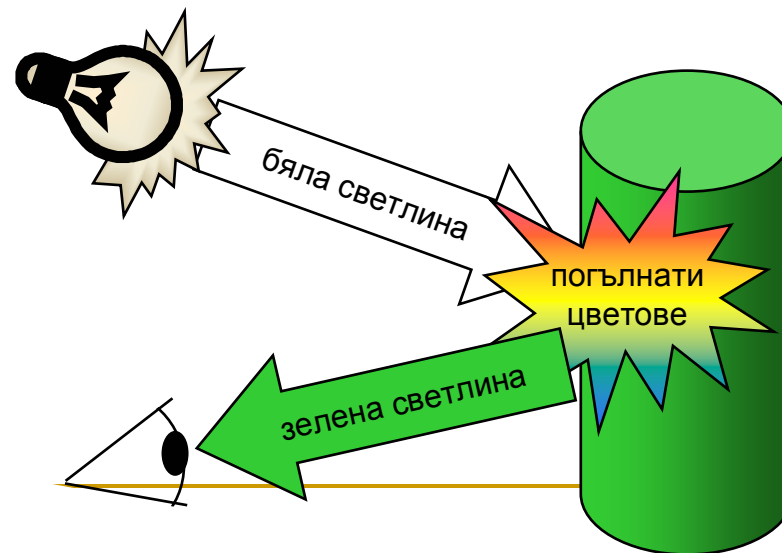
- оттенък-наситеност-интензитет: HSI

- оттенък-наситеност-стойност: HSV

Рефлексивна светлина

- Цветовете, които човек възприема със зрителната си система, се определят от отразената от обектите светлина
 - светлина се излъчва към зелен обект
 - обектът поглъща енергията в повечето дължини на вълната
 - зелената светлина се отразява от обекта

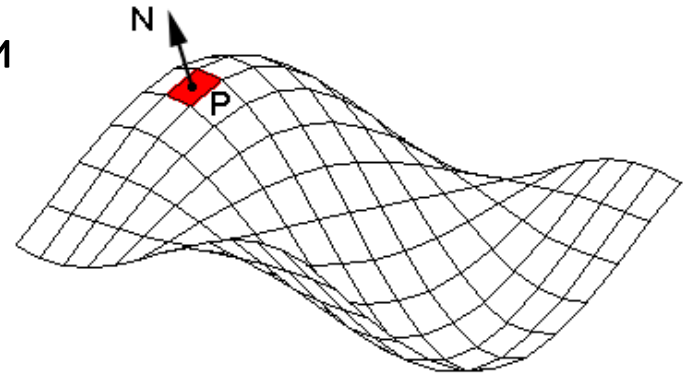

Модел на осветеност

- Околният свят е непрекъснат
 - ограничаваме се с дискретизирана версия
 - визуализират се пиксели
- Изчислява се осветеността на области от повърхности в реалния свят, които се преобразуват в данни за пиксели

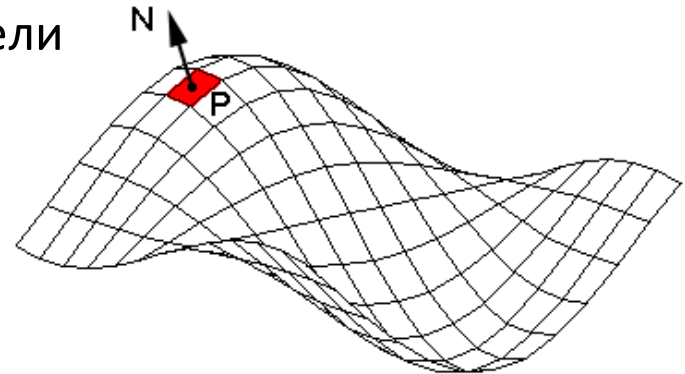
Елемент от повърхност

- *Surface Element*
- Повечето повърхности са **непрекъснати криви**
 - малки области от повърхностите могат да се апроксимират с части от **тангентни равнини**
 - повърхността може да се раздели на краен брой много малки части
 - частите са също криви
 - но ако са достатъчно малки могат да са много близо до равнинни области

Елемент от повърхност

- Нормалите на повърхностите също са непрекъснато вариращи
 - всяка тангентна равнина дефинира елемент (област) от повърхността
 - всяка тангентна равнина има нормала
 - например сферата може да се раздели на триъгълници, като с всеки възел се асоциира нормала към сферата
 - малката област около възела е елемент от повърхността, който се използва за изчисляване на осветеност

Осветеност

■ *Lighting (illumination, reflection)*

- изчисляване на осветеност на базата на интензитет и дължина на вълната за дадена точка така както се вижда от позицията на наблюдение
 - функция на геометрията на сцената: модел, източници на светлина, позиция на наблюдение, характеристики на материала
- *определянето на осветеността за всяка точка от сцената е изчислително сложно затова се интерполира*

■ *Shading*

- определяне на цвета на точки чрез **интерполиране** между точките с известна осветеност
 - обикновено изчисленията се правят за върхове на триъгълници или полигони в мрежа
 - използва се за графични приложения в реално време (напр. игри)

Модел на осветеност

■ *Осветяване на област от повърхност*

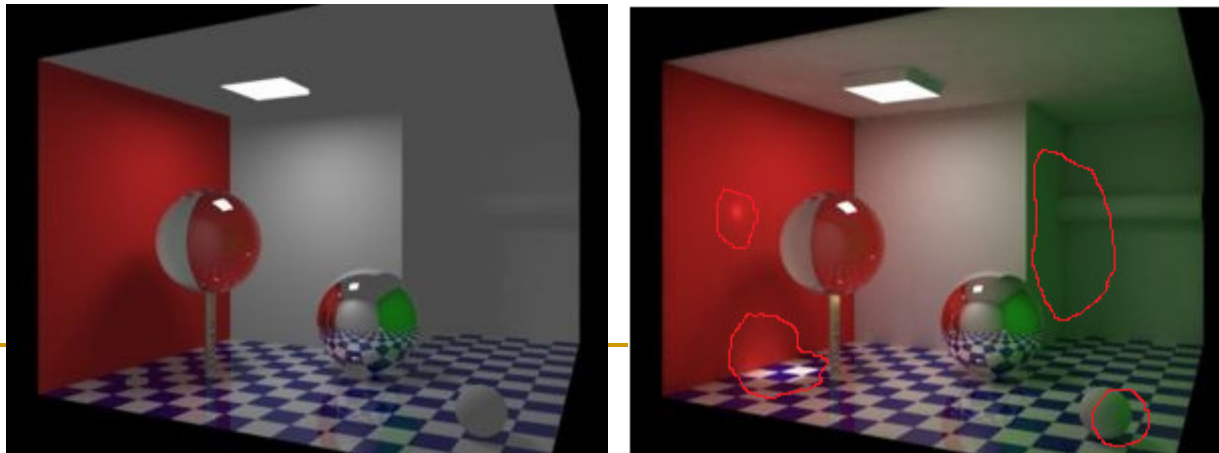
- определя се резултат за модела на осветеност в тази област така както се вижда от позицията на наблюдение

■ *Глобални модели*

- в общото уравнение за растеризиране се отчита глобална информация
 - най-реалистичните модели на осветеност използват глобални данни

■ *Локални модели*

- също водят до правдоподобни резултати, но на много по-ниска цена

Модел на осветеност

■ Локален модел на осветеност

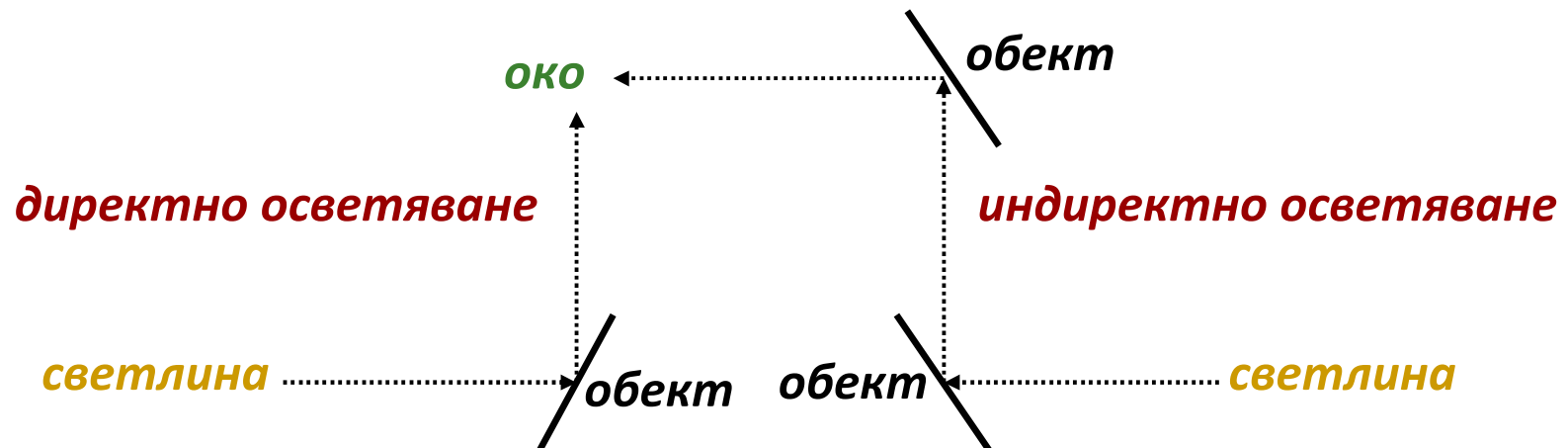
- използва само директна информация за осветяването
- представлява апроксимация на глобалната осветеност
- обикновено в модела се използва член за **обкръжаващата светлина** за да се зададе минимално осветяване на обектите

Модел на осветеност

■ Глобална осветеност

- симулира влиянието на другите обекти и елементи в сцената върху светлината достигаща до елемент от дадена повърхност

Модел на осветеност

■ *Светлини и сенки*

- по-голяма част от светлината стигаща до обект идва директно от източници излъчващи светлина
 - *директно осветяване (direct illumination)*
- понякога светлината от светлинен източник се блокира от други обекти
 - обектът попада в “сянка” от този източник на светлина

■ *Отразено осветяване между обектите*

- светлината от източниците се отразява от обектите в сцената преди да достигне до повърхността на даден обект
 - *индиректно осветяване (indirect illumination)*

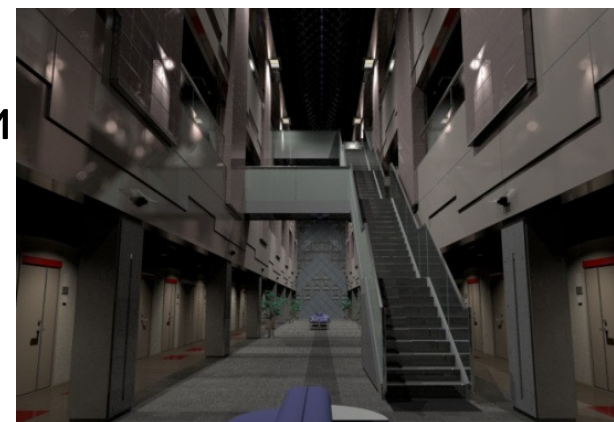

“Luxo Jr.”, Pixar

Модел на осветеност

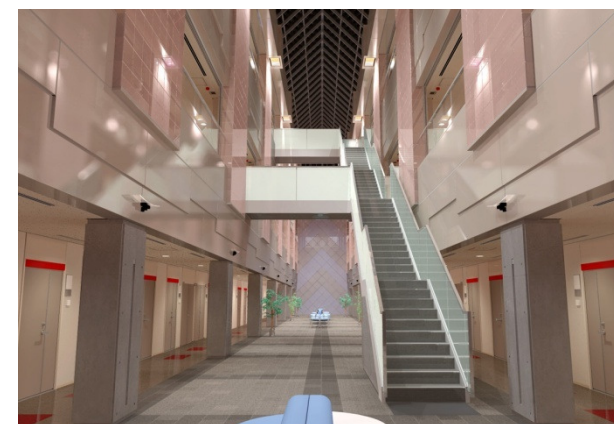
■ Локални модели

- светлина само от директни източници
 - **предимства**
 - сцената може бързо да бъде визуализирана
 - **недостатъци**
 - загуба на реализъм – липсват интересни светлинни ефекти поради игнориране на влиянието на другите обекти в осветяването на дадена повърхност

■ Глобални модели

- обхващат цялата информация за осветеността
 - **предимства**
 - сенки, отразено осветяване между обектите, пречупване, полупрозрачни обекти, ефекти от въздух, вода, мъгла
 - **недостатъци**
 - бавно визуализиране

Изчисляване на модел на осветеност

■ Рендериране на полигони

□ *Shading*

- изчисляване на осветеността в няколко точки и интерполиране във всички останали пиксели за получаване на крайното изображение

■ Симулация на движението на светлината

□ *Lighting*

- изчисляване на осветеността в достатъчно точки за получаване на крайното изображение без да се интерполира

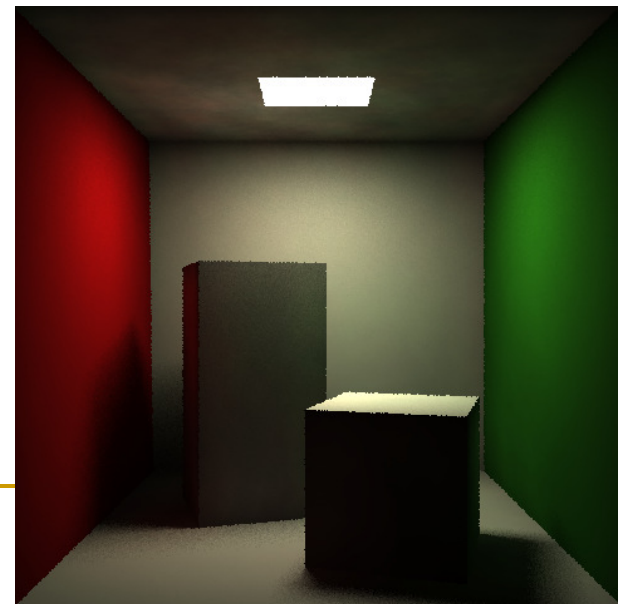
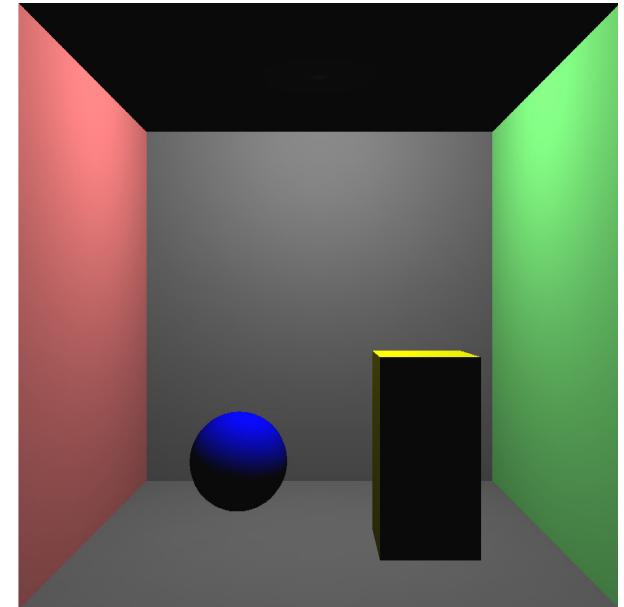
Изчисляване на модел на осветеност

■ Рендериране на полигони

- използва се в приложения изискващи изчисления в реално време (игри)
- изпълнява се от GPU
- по-лошо качество

■ Симулация на движението на светлината

- използва се за висококачествено фото реалистично визуализиране
- някои имплементации работят в реално време на GPU, но по-сложни модели на осветеност изискват изпълнение от CPU
- визуализация с най-високо качество може да отнеме дни

Модел на осветеност

- Част от светлината достигнала до обекта се отразява и се връща обратно към наблюдателя
 - отражението е абсорбиране и бързо излъчване на фотони
 - посоката на отразяване зависи от материала
 - посоката на отразената светлина зависи от посоката на падащата светлина
- **BRDF** (Bidirectional Reflectance Distribution Function)
 - функция за измерване на двупосочно разпространение на отражението
 - отразява зависимостта между входни стойности за
 - *интензитет, дължина на вълната* и *ъгъл на падане* на светлината върху обекта и
 - *ъгъл на вектор на наблюдение, интензитет* и *дължина на вълната* на отразената светлина

Източници на светлина

- Два основни вида
 - **Обкръжаващи светлинни източници (*ambient*)**
 - **ненасочени**, дифузни, фонова светлина
 - приемат се за константа в сцената
 - грубо апроксимират многократно отразената светлина
 - “глобално” отразяване
 - **Точкови светлинни източници (*spotlight*)**
 - апроксимират се чрез серия от точкови източници
 - **насочени**

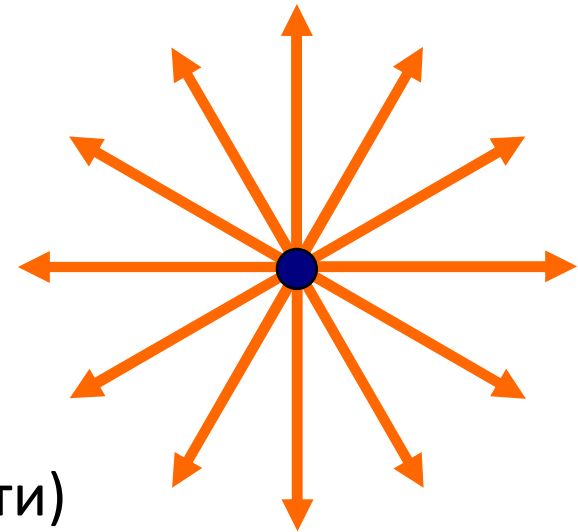
Точков източник на светлина

- ***Point light source***

- най-простият модел
на източник на светлина

- Задават се

- ***позиция на източника***
- ***цвят на светлината*** (RGB стойности)

- Светлината се разпространява във всички посоки
- Полезен модел при малки източници на светлина

Точков източник на светлина

■ **Намаляване на радиалния интензитет**

Radial Intensity Attenuation

- с движението на светлината от източника интензитета ѝ намалява
- На разстояние d_l от източника на светлина интензитета отслабва с коефициент $\frac{1}{d_l^2}$
 - не се получават добри резултати с този коефициент
 - използва се друг подход за намаляване на интензитета на светлината

Точков източник на светлина

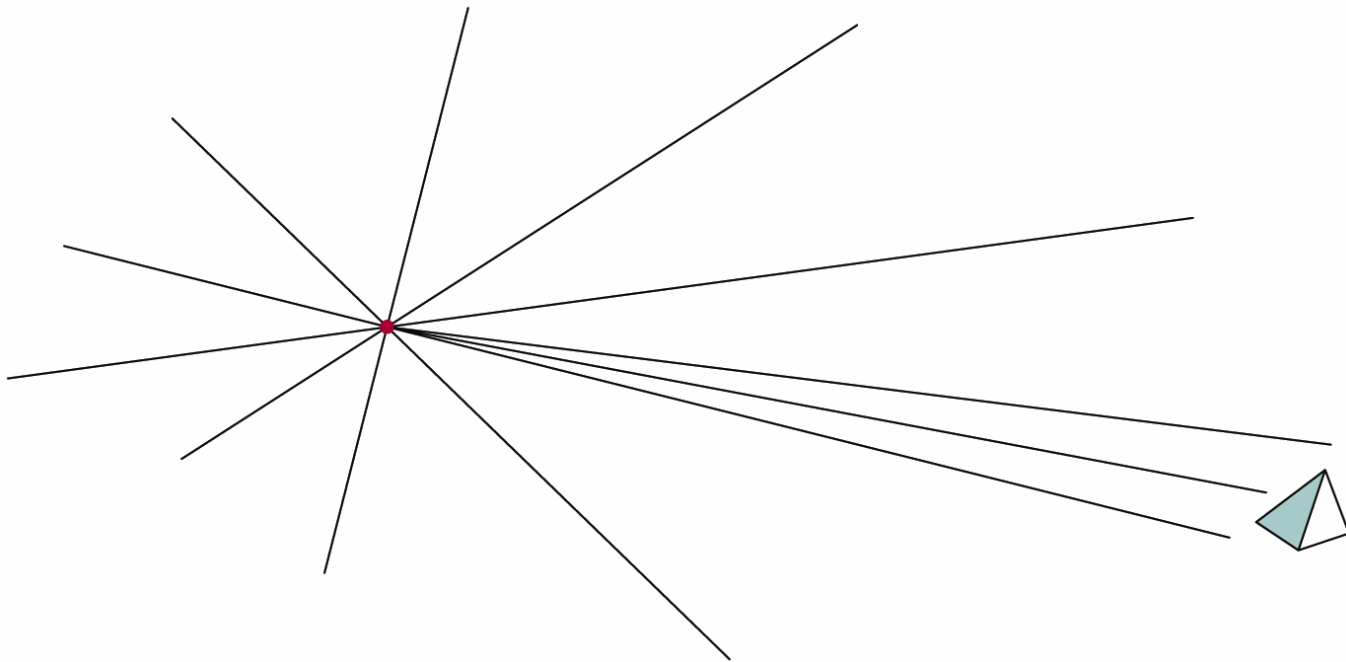
- **Намаляване на радиалния интензитет**
 - използва се инверсна квадратична функция по отношение на интензитета

$$f_{radatten}(d_l) = \frac{1}{a_0 + a_1 d_l + a_2 d_l^2}$$

където с вариране на коефициентите a_0 , a_1 и a_2 се променя резултата за постигане на желан ефект

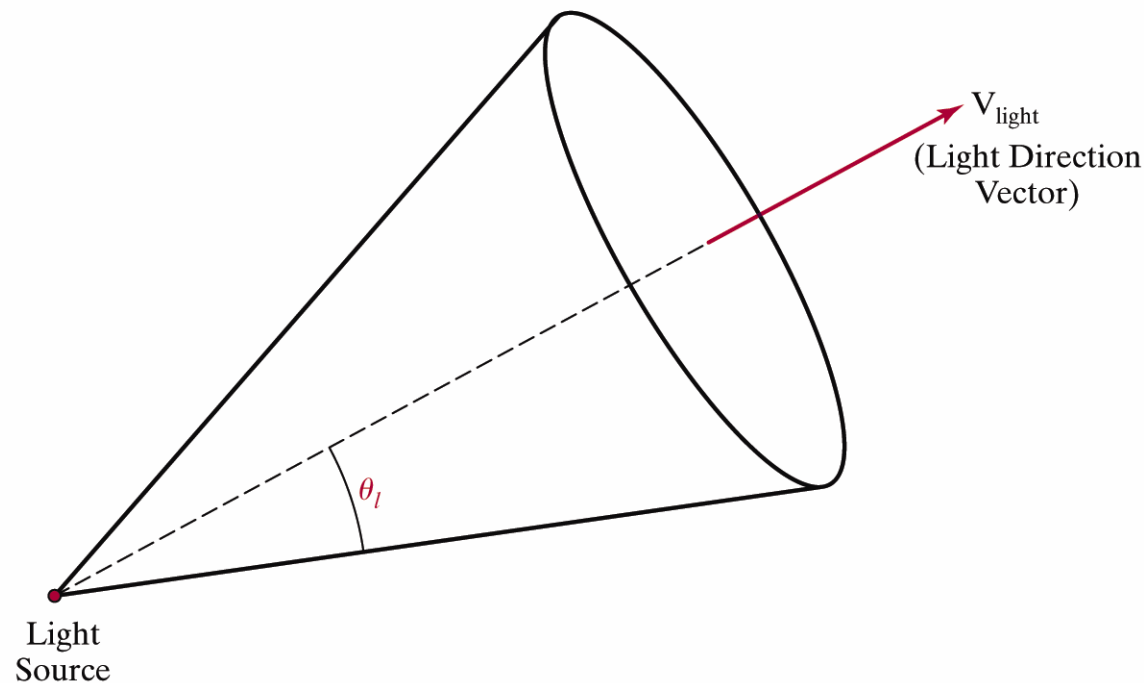
Безкрайно отдалечен източник

- Отдалечен източник на светлина може да бъде моделиран като точков източник
 - например Слънцето
- В такъв случай би имал много малък ефект ако се използва намаляване на радиалния интензитет

Насочен източник на светлина

- *Spotlight*
- За да се преобразува точковия източник в насочен се добавя **вектор на посока** и **ъглово ограничение** θ_l

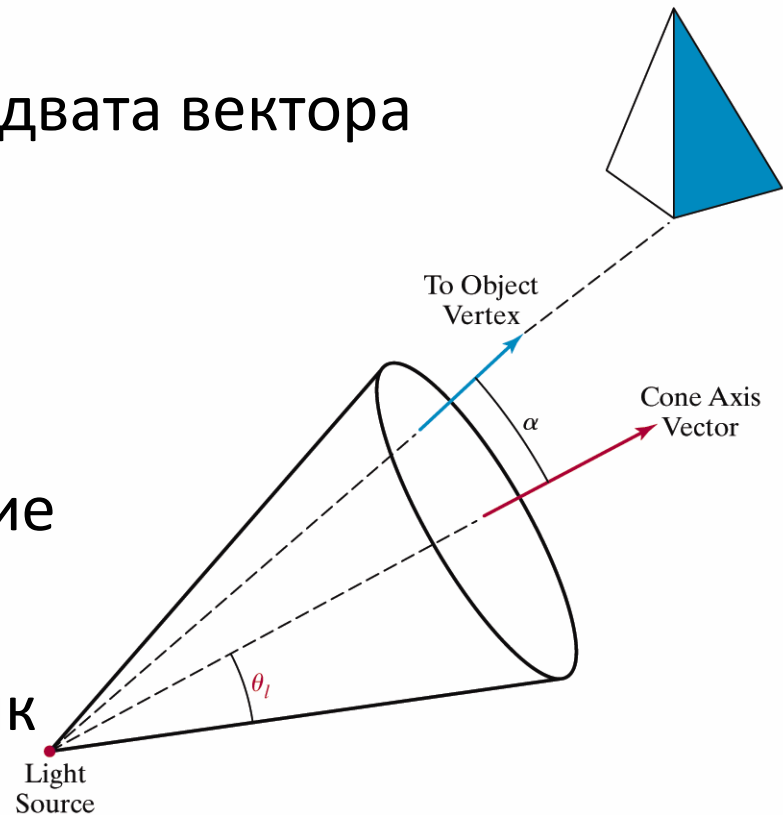

Насочен източник на светлина

- V_{light} – единичен вектор в посоката на светлината
- V_{obj} – единичен вектор в посока от източника на светлина към обекта
- Векторното произведение на двата вектора определя ъгъла между тях

$$V_{obj} \cdot V_{light} = \cos \alpha$$

- Ако α е в ъгловото ограничение на светлината, то обектът е осветен от насочения източник

Насочен източник на светлина

- **Намаляване на ъгловия интензитет**

- Angular Intensity Attenuation***

- Освен намаляването на интензитета с отдалечаване от източника, интензитетът намалява и ъглово
 - използва се функция в зависимост от ъгъла

$$f_{angatten}(\phi) = \cos^{a_l} \phi \quad 0^\circ \leq \phi \leq \theta$$

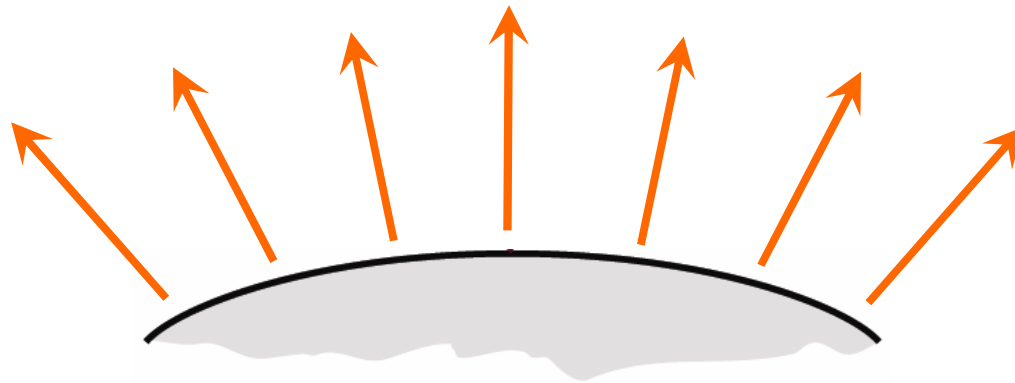
където за експонентата на отслабването a_l се задава положителна стойност и ъгъл ϕ се измерва от абцисата на конуса

Ефекти при осветяване

- Светлината отразена от повърхност зависи от материала на повърхността
 - **лъскавите материали отразяват** част от падащата светлина
 - **reflection**
 - **матовите материали абсорбират** част от падащата светлина
 - **absorption**
 - **прозрачните повърхности пропускат** част от падащата светлина
 - **transmission**
 - част от светлината преминава през материала
-

Дифузно отразяване

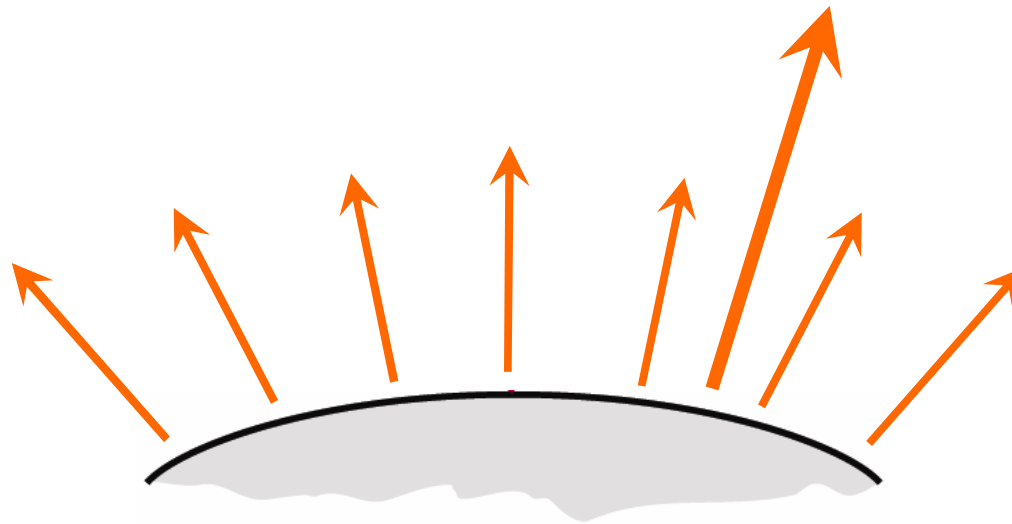
- Повърхностите, които са неравни и грапави отразяват светлината във всички посоки
 - **дифузно отразяване** (*diffuse reflection*)
 - например хартия, дърво

- Тъй като светлината се отразява еднакво във всички посоки, то повърхността изглежда еднакво от всички позиции на наблюдение
 - “view independent”

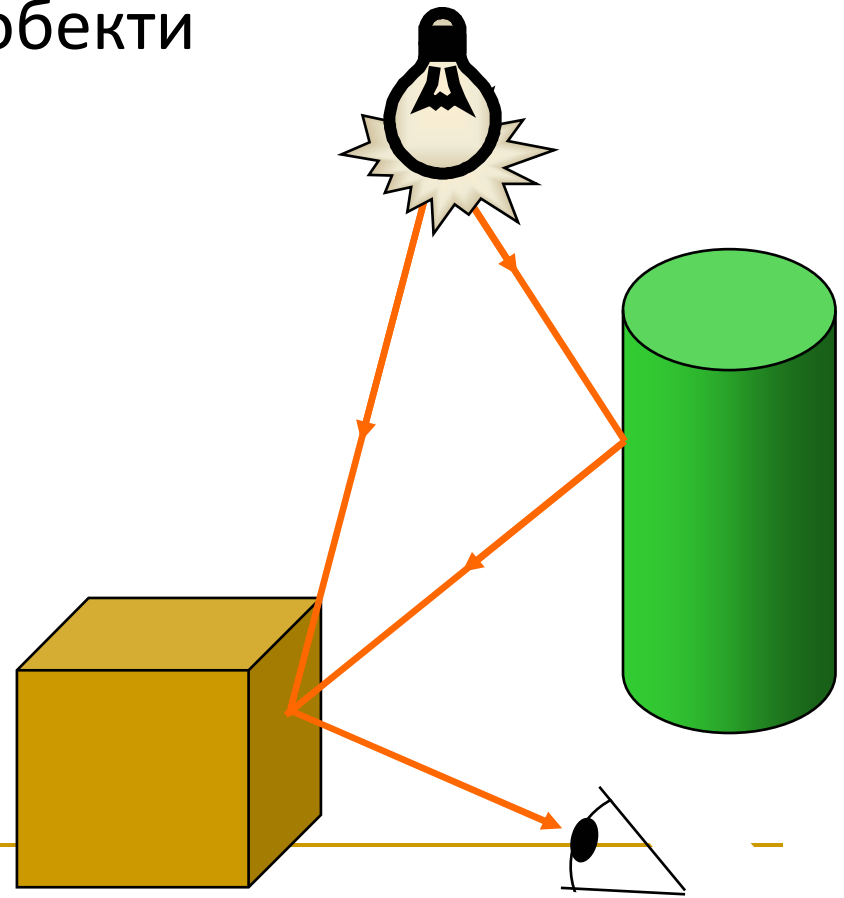
Огледално отразяване

- За някои повърхности освен дифузното отразяване е характерно концентриране на отразената светлина в определена осветена точка или светло петно
 - **огледално отразяване** (*specular reflection*)

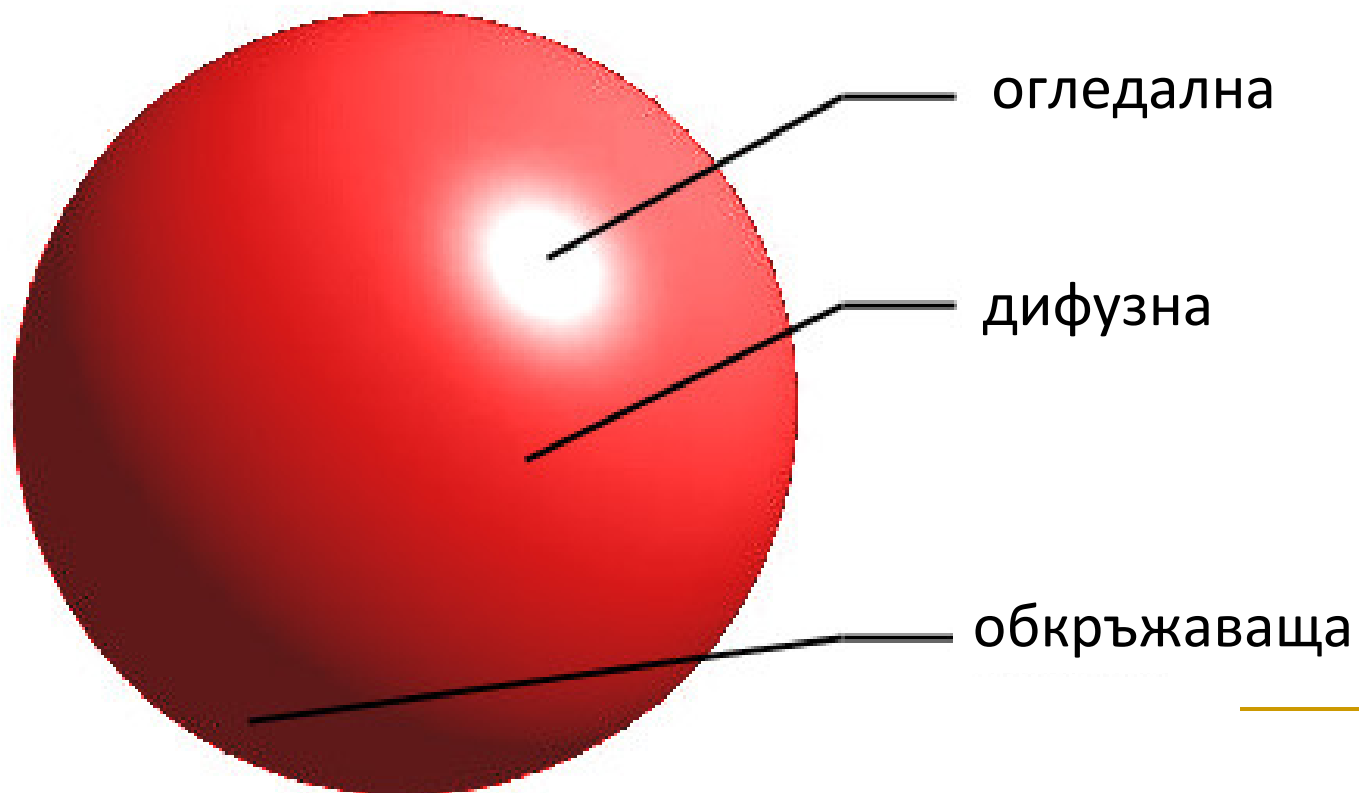
Обкръжаваща светлина

- Повърхност, която не е изложена на директна светлина може да бъде осветена от отразена светлина от други близки обекти
 - **обкръжаваща светлина**
(*ambient light*)

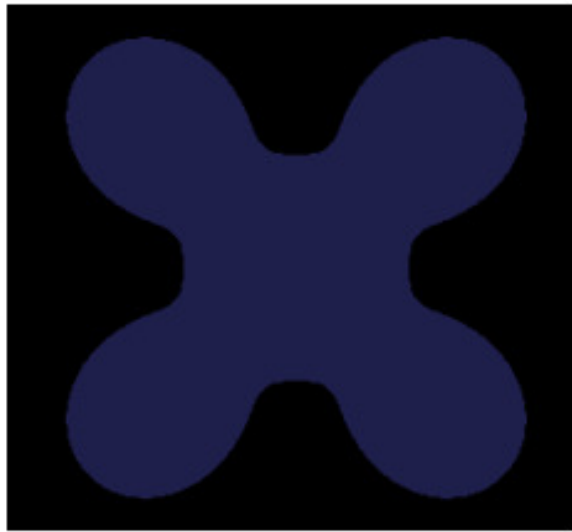
Пример

- Общата отразена светлина от дадена повърхност е сумата на всички директни източници на светлина и обкръжаващата светлина

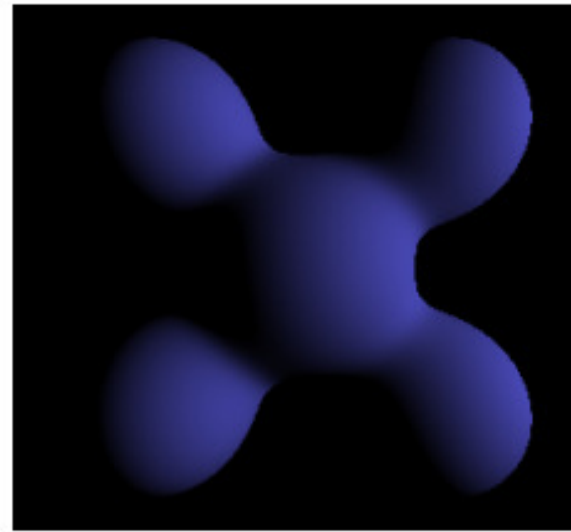

Пример

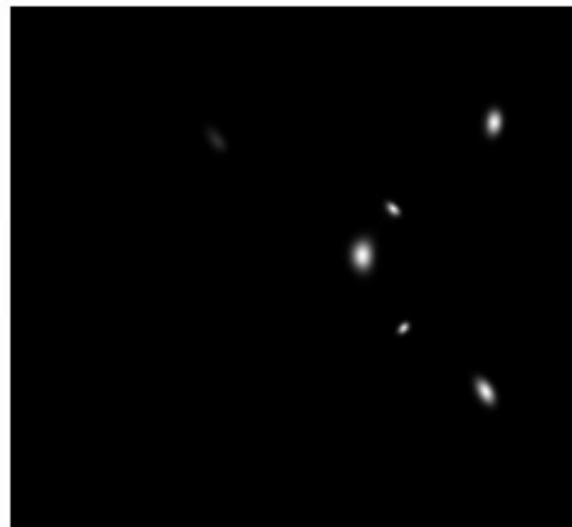
обкръжаваща

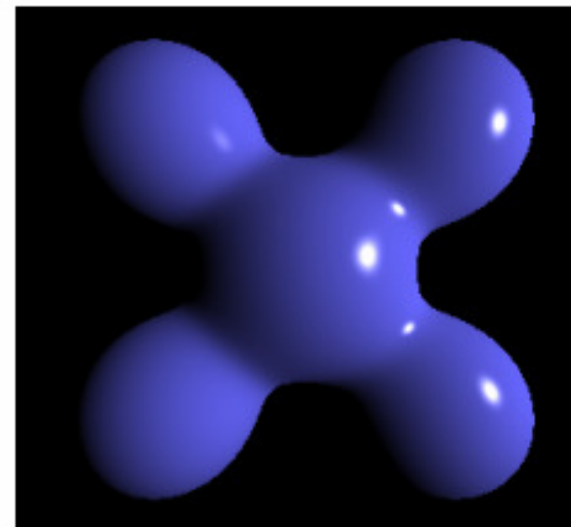
дифузна

огледална

крайно
изображе-
ние

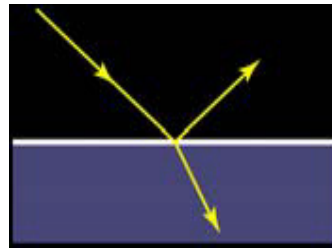
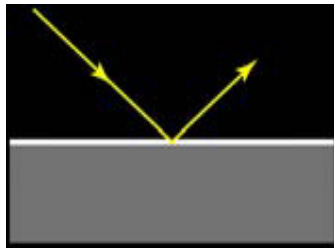

ОСНОВЕН МОДЕЛ НА ОСВЕТЕНОСТ

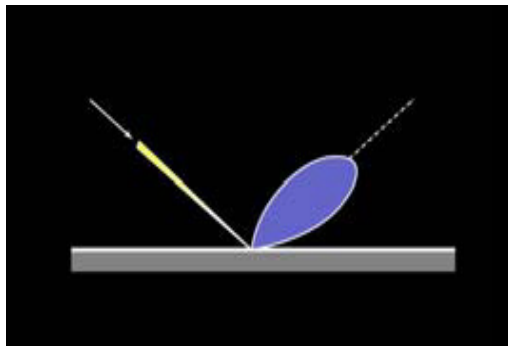
- Базов модел на осветеност
 - дава сравнително добри резултати
 - използва се в повечето графични системи
- Компоненти на модела
 - **Обкръжаваща светлина** (*Ambient light*)
 - **Дифузно отразяване** (*Diffuse reflection*)
 - **Огледално отразяване** (*Specular reflection*)
- Приема се, че светлината е монохромна

Модел на отразяване

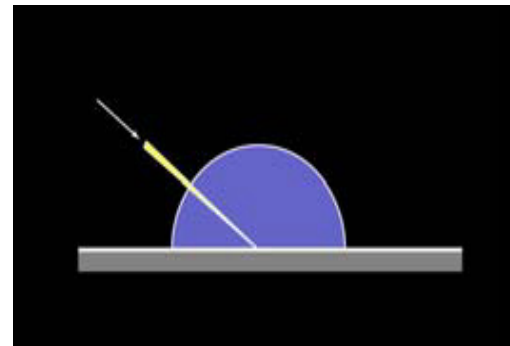
идеално огледално отразяване (модел на Fresnel)

дифузно огледално отразяване

Ламбертово дифузно отразяване

Обкръжаваща светлина

- За да се включи в модела фоновата обкръжаваща светлина се задава **общо ниво на осветеност** за сцената
 - апроксимира се **общото дифузно отразяване** от различни повърхности в сцената
 - означава се с I_a

Дифузно отразяване

- Допуска се, че повърхностите отразяват падащата светлина с еднакъв интензитет във всички посоки
 - *идеални дифузни отразителни повърхности* или *Ламбертови отразителни повърхности* (*ideal diffuse reflectors* или *Lambertian reflectors*)
 - например стените около нас

Дифузно отразяване

- **Коефициент на дифузно отразяване**

diffuse-reflection coefficient или ***diffuse reflectivity***

- задава за всяка повърхност
- означава се с k_d
- определя каква част от падащата върху повърхността светлина се разсейва като дифузно отразяване

- Стойността на k_d е между 0.0 и 1.0

- при $k_d = 0.0$
 - матова повърхност, която поглъща почти цялата светлина
- при $k_d = 1.0$
 - лъскава повърхност, която отразява почти цялата светлина

Дифузно отразяване

- **Дифузно отразяване и обкръжаваща светлина**

- за определяне на фоновото обкръжаващо осветяване може да се допусне, че всяка повърхност е напълно осветена от обкръжаващата светлина на сцената I_a

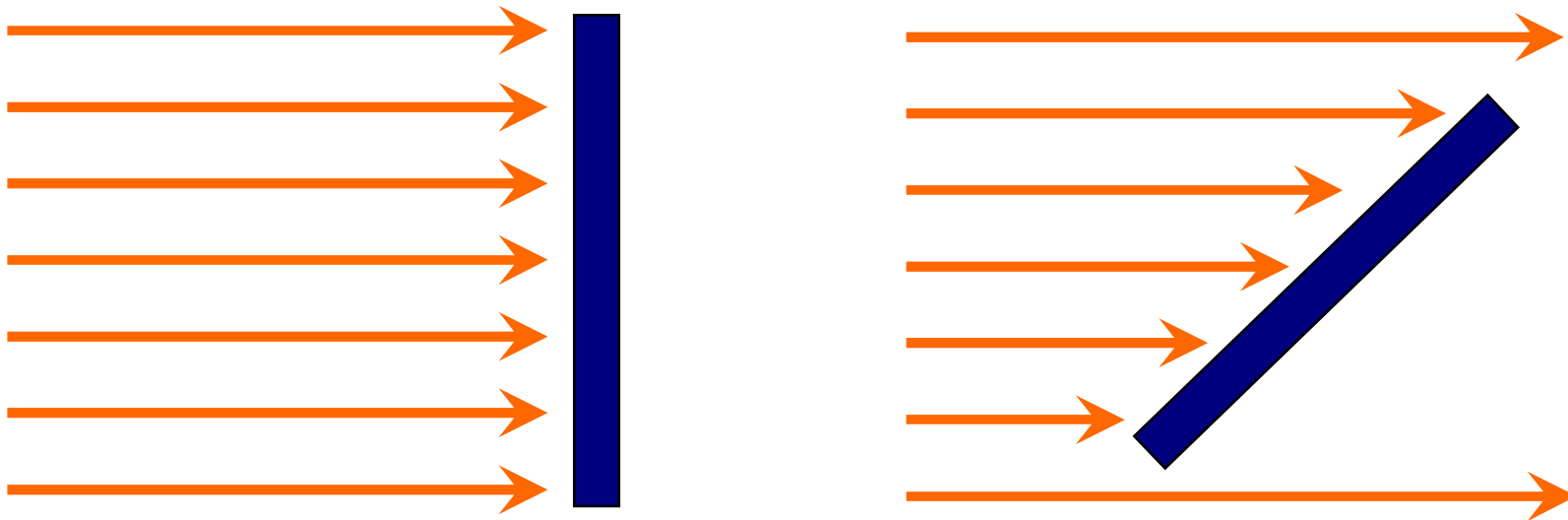
- Участие на обкръжаващата светлина в дифузното отразяване

$$I_{ambdiff} = k_d I_a$$

- Сама за себе си фоновата обкръжаваща светлина не е интересна като визуален ефект, затова се използват и други източници на светлина в сцената

Дифузно отразяване

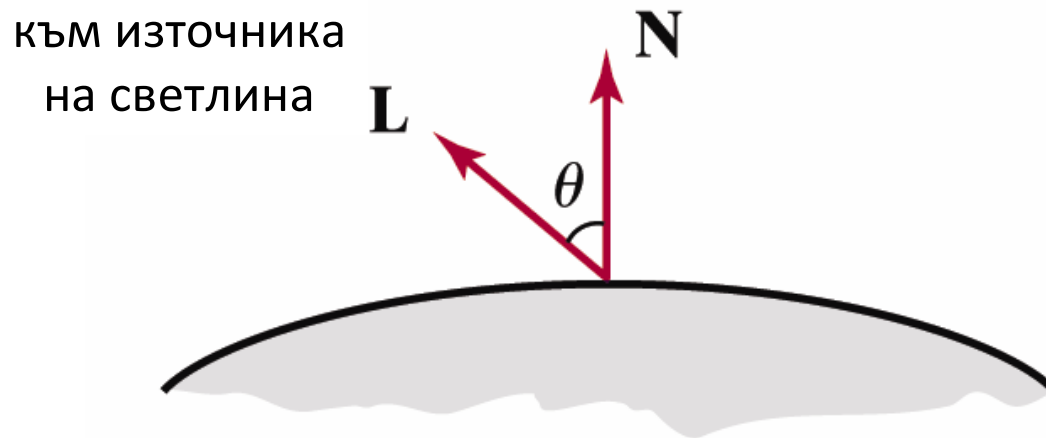
- Когато повърхност се освети от източник на светлина, количеството попадаща светлина зависи от **ориентацията на повърхността** спрямо посоката на източника на светлина

Дифузно отразяване

- **Ъгъл на падащата светлина θ**
angle of incidence

- ъгълът между посоката на идващата светлина и нормалата на повърхността

Дифузно отразяване

- Количеството попадаща върху повърхността светлина е

$$I_{l,incident} = I_l \cos \theta$$

- Дифузното отразяване може да се моделира като

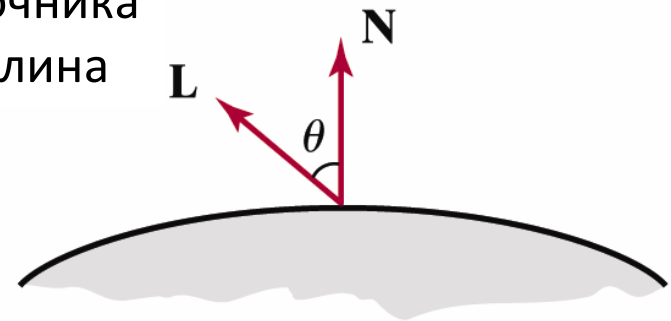
$$\begin{aligned} I_{l,diff} &= k_d I_{l,incident} \\ &= k_d I_l \cos \theta \end{aligned}$$

Дифузно отразяване

- **N** – нормала към повърхността
- **L** – единичен вектор по посока на източника на светлина

$$N \cdot L = \cos \theta$$

към източника
на светлина

- **Ламбертов BRDF**

$$I_{l,diff} = \begin{cases} k_d I_l (N \cdot L) & \text{ако } N \cdot L > 0 \\ 0 & \text{ако } N \cdot L \leq 0 \end{cases}$$

Дифузно отразяване

- **Комбиниране на дифузното отразяване, обкръжаващата и директно падащата светлина**
 - обикновено се използват два отделни коефициента за дифузно отразяване
 - k_a за обкръжаващата светлина
 - k_d за директно падащата светлина
- **Уравнение на общото дифузно отразяване при един източник на светлина**

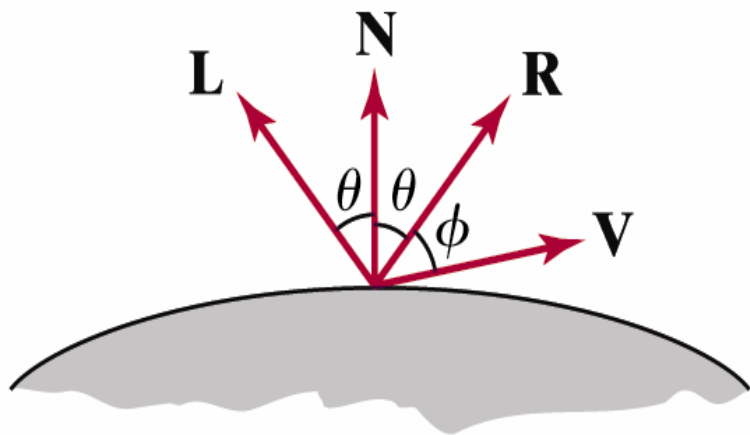
$$I_{diff} = \begin{cases} k_a I_a + k_d I_l (N \cdot L) & \text{ако } N \cdot L > 0 \\ k_a I_a & \text{ако } N \cdot L \leq 0 \end{cases}$$

Огледално отразяване

■ **Ъгъл на огледално отразяване**

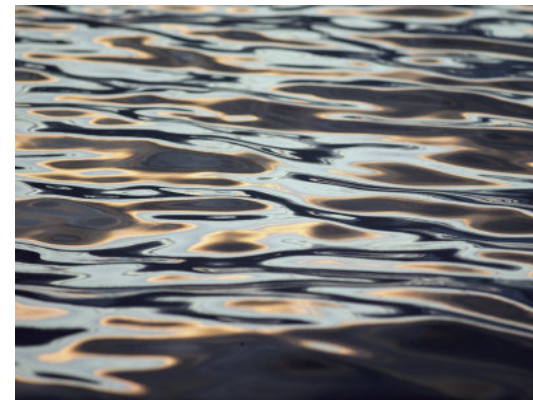
specular reflection angle

- интензитетът на отразената светлина зависи от посоката на наблюдение
- резултат от почти пълното отразяване на падащата светлина в концентриран регион около ъгъла на огледално отразяване

- светло петно, което се вижда върху лъскава и гладка повърхност
- ъгълът на огледално отразяване е равен на ъгъла на падащата светлина

Огледално отразяване

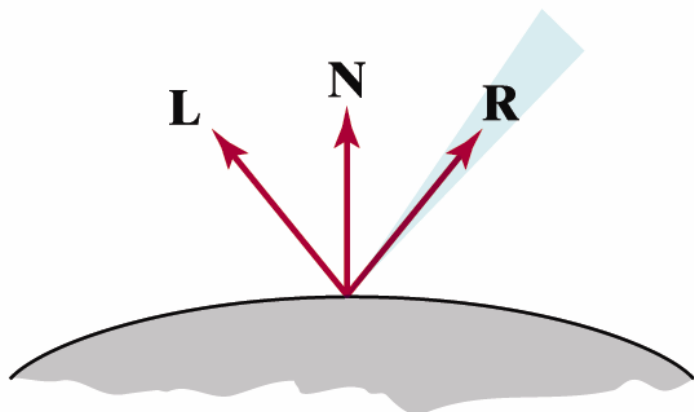

■ Идеално огледало

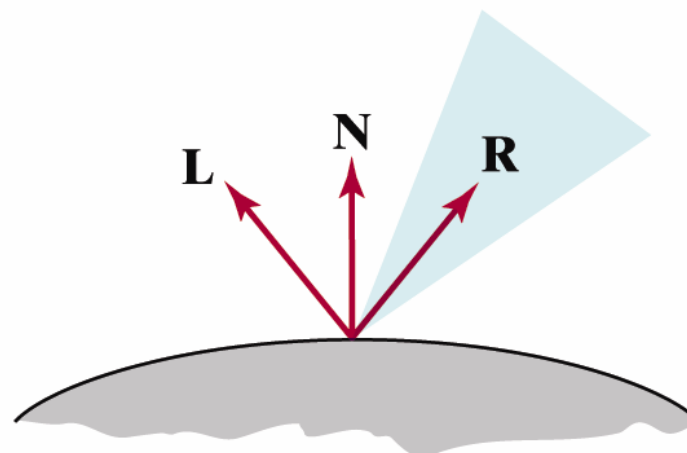
- отразява само в посоката на огледално отразяване

- максимална стойност на BRDF в тази посока

- Други обекти имат огледално отражение в определен краен обхват от позиции на наблюдение около вектор R

— гладка и лъскава повърхност —

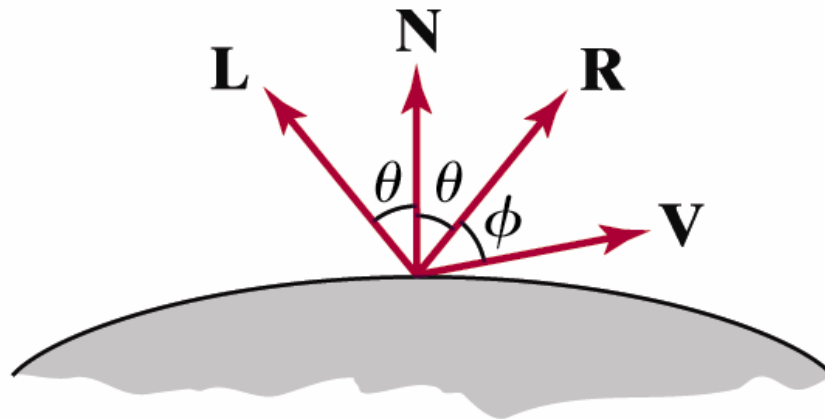
— груба и грапава повърхност —

Огледално отразяване

■ *Модел на Фонг за огледално отразяване*

Phong Specular Reflection Model

- емпиричен модел за изчисляване на обхвата на огледално отразяване
- създаден през 1973 от Phong Вуй Туонг

интензитетът на огледално отразяване е пропорционален на ъгъла между вектора на наблюдение **V** и вектора на огледално отразяване **R**

Огледално отразяване

- **Модел на Фонг за огледално отразяване**

- огледалното отразяване е пропорционално на

$$\cos^{n_s} \phi$$

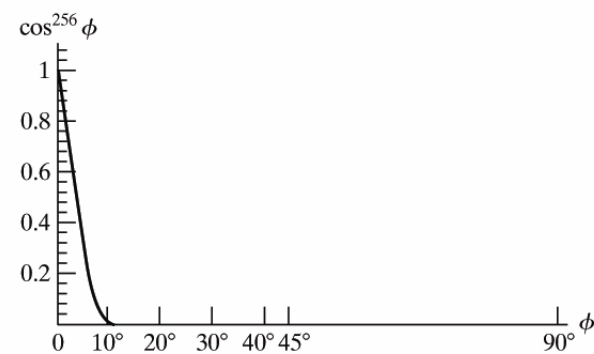
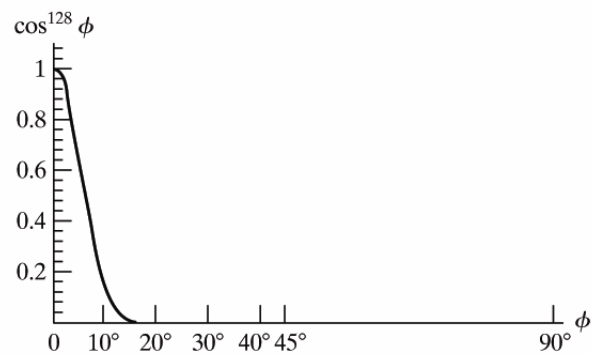
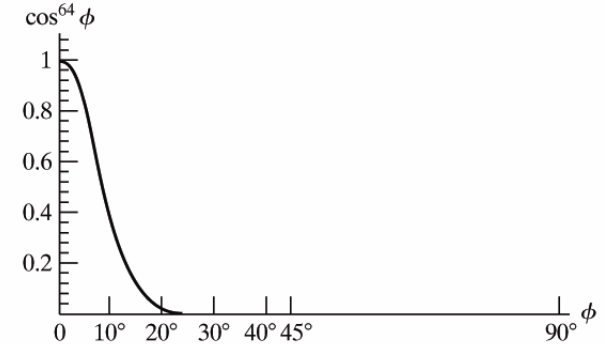
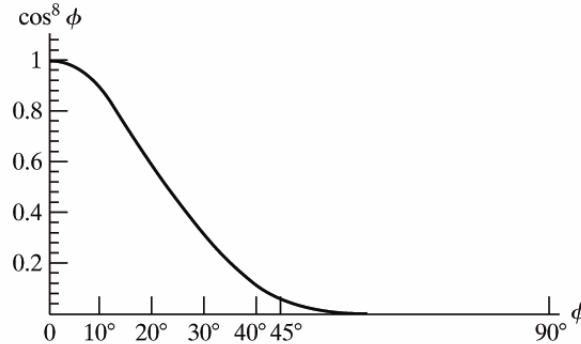
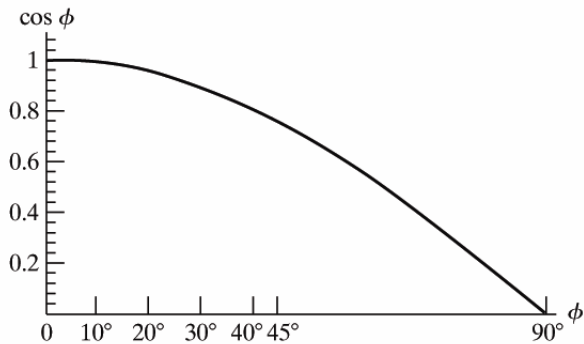
- ъгълът ϕ се изменя между 0° и 90° ,
при което $\cos \phi$ варира от 1.0 до 0.0

- **степен на огледално отразяване n_s**

- определя се от типа на повърхността, която се визуализира
- за гладки и лъскави повърхности стойността е голяма (>100)
- за груби и грапави повърхности стойността е близка до 1

Огледално отразяване

- Зависимост между степента на огледално отразяване n_s и ъгловия обхват на огледално отразяване

Огледално отразяване

- За някои материали количеството огледално отразяване зависи силно от ъгъла на падащата светлина
- **Закон на отразяването на Fresnel**
 - описва поведението на огледалното отразяване
 - <http://hyperphysics.phy-astr.gsu.edu/hbase/phyopt/freseq.html>
- В компютърната графика обикновено ефектът на огледално отразяване се апроксимира с константен коефициент на огледално отразяване k_s

Огледално отразяване

- **Интензитет на огледално отразяване**

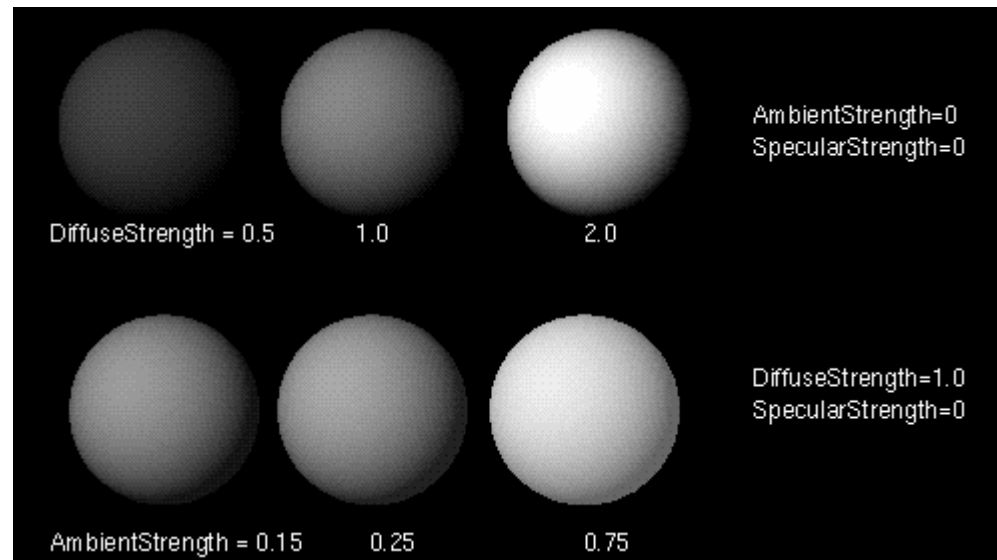
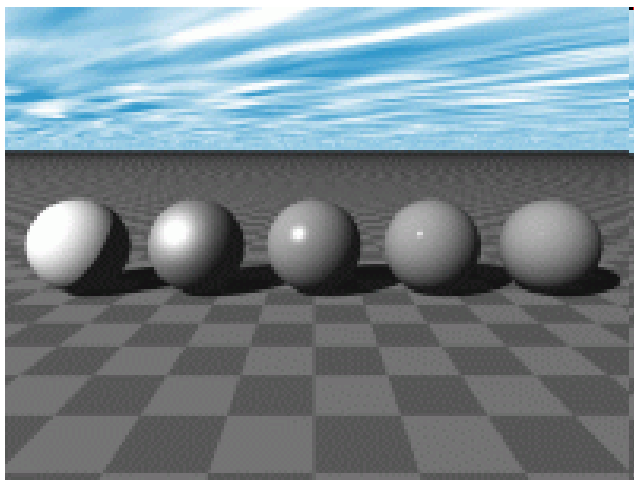
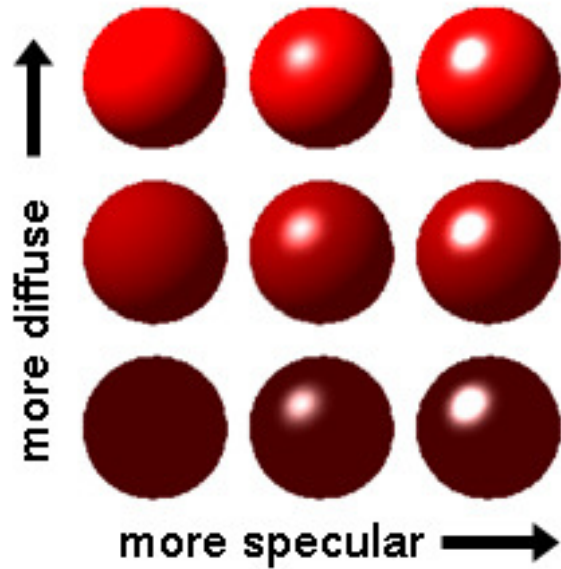
$$I_{l,spec} = k_s I_l \cos^{n_s} \phi$$

- При това $V \cdot R = \cos \phi$

- Следователно

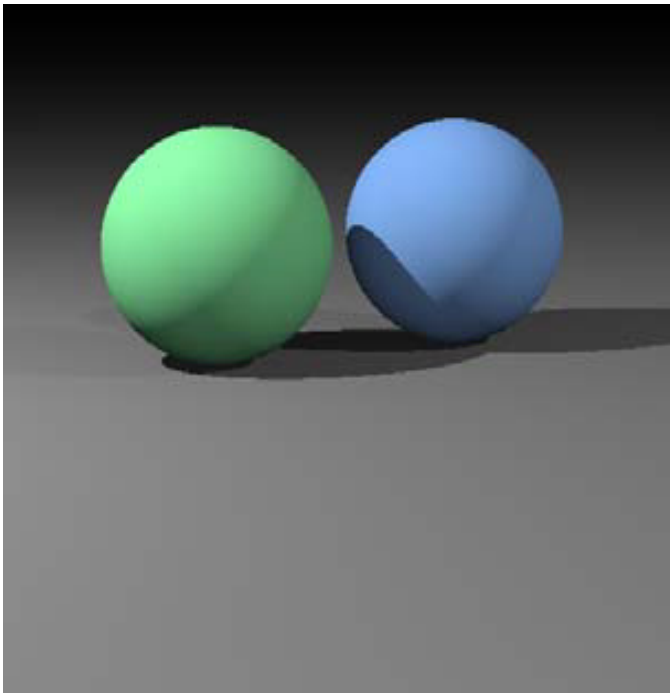
$$I_{l,spec} = \begin{cases} k_s I_l (V \cdot R)^{n_s} & \text{ако } V \cdot R > 0 \text{ и } N \cdot L > 0 \\ 0.0 & \text{ако } V \cdot R < 0 \text{ или } N \cdot L \leq 0 \end{cases}$$

Примери

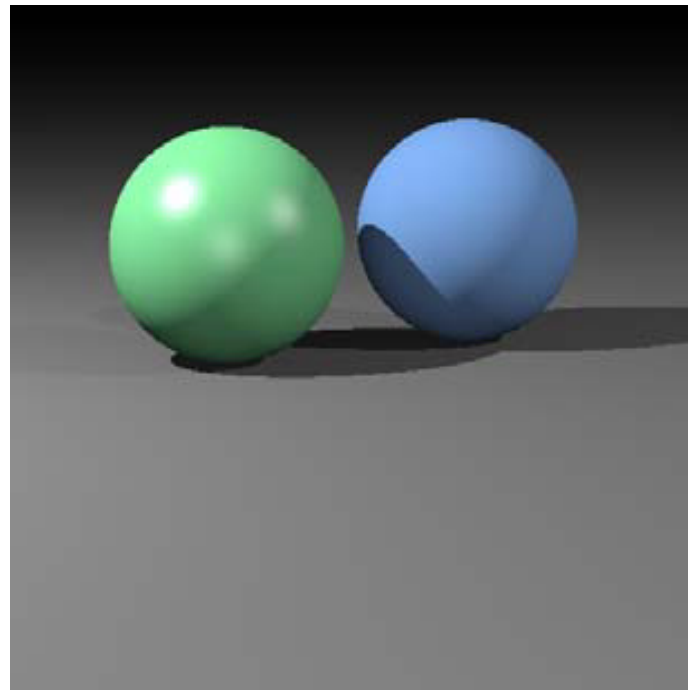

Примери

- Дифузно отразяване
 - ефект на матова повърхност

- Дифузно + огледално отразяване

Дифузно и огледално отразяване

- **Комбиниране на дифузно и огледално отразяване при *единствен* източник на светлина**

$$\begin{aligned} I &= I_{diff} + I_{spec} \\ &= k_a I_a + k_d I_l (N \cdot L) + k_s I_l (V \cdot R)^{n_s} \end{aligned}$$

Дифузно и огледално отразяване

■ Комбиниране на дифузно и огледално отразяване при **множество** източници на светлина

- в сцената може да има произволен брой източници на светлина
- определя се **сумарно** дифузно и огледално отразяване от всички източници на светлина

$$I = I_{ambdiff} + \sum_{l=1}^n [I_{l,diff} + I_{l,spec}]$$

$$= k_a I_a + \sum_{l=1}^n I_l [k_d (N \cdot L) + k_s (V \cdot R)^{n_s}]$$

Общ модел на осветеност

- Отчитане в модела на осветеност на **радиалното и ъглово намаляване на интензитета**

$$I = I_{ambdiff} + \sum_{l=1}^n \left[f_{l,radatten} f_{l,angatten} (I_{l,diff} + I_{l,spec}) \right]$$

където $f_{radatten}$ и $f_{angatten}$ са функциите, отчитащи съответно радиалното и ъгловото намаляване на интензитета

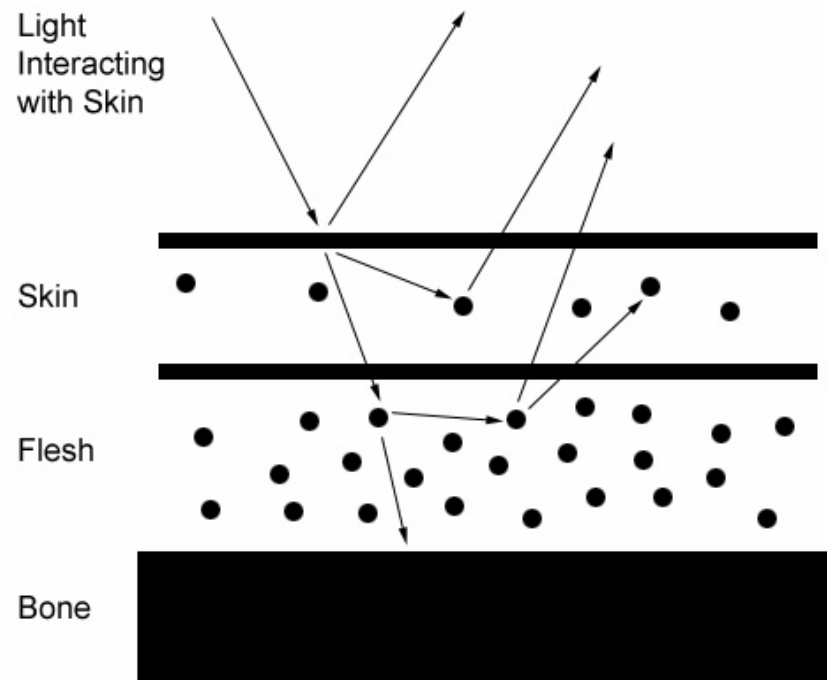
BRDF

- BRDF моделира отразяването когато светлината директно стига до повърхността
- Обобщени BRDF
 - отчитат факта, че светлината може да се отразява/абсорбира при движение през някаква среда или обект (напр. мъгла, вода)
- BSSRDF (Bidirectional Scattering Surface Reflectance Distribution Function)
 - дефинират се допълнителни членове за да се отчете пречупването и излъчването от повърхностите
- За някои материали чрез специфични устройства се определят таблици с данни за BRDF

BSSRDF

- Някои повърхности могат да отразяват светлината вътрешно преди тя да се отрази обратно
 - *subsurface scattering*
 - кожа, восък, коса, мляко и други течности
- Тези взаимодействия се отчитат с по-сложни модели

RGB ЦВЕТОВЕ

- За цветно представяне в RGB цветово пространство за всеки от интензитетите се задава три елементен вектор

- за всеки източник на светлина

$$I_l = (I_{lR}, I_{lG}, I_{lB})$$

- Всички параметри се задават по подобен начин като вектори

$$k_a = (k_{aR}, k_{aG}, k_{aB}) \quad k_d = (k_{dR}, k_{dG}, k_{dB})$$

$$k_s = (k_{sR}, k_{sG}, k_{sB})$$

RGB цвѐтове

- Всяка компонента на цвета на повърхността се изчислява с отделен израз
 - например

$$I_{lR,diff} = k_{dR} I_{lR} (N \cdot L)$$

$$I_{lG,diff} = k_{dG} I_{lG} (N \cdot L)$$

$$I_{lB,diff} = k_{dB} I_{lB} (N \cdot L)$$

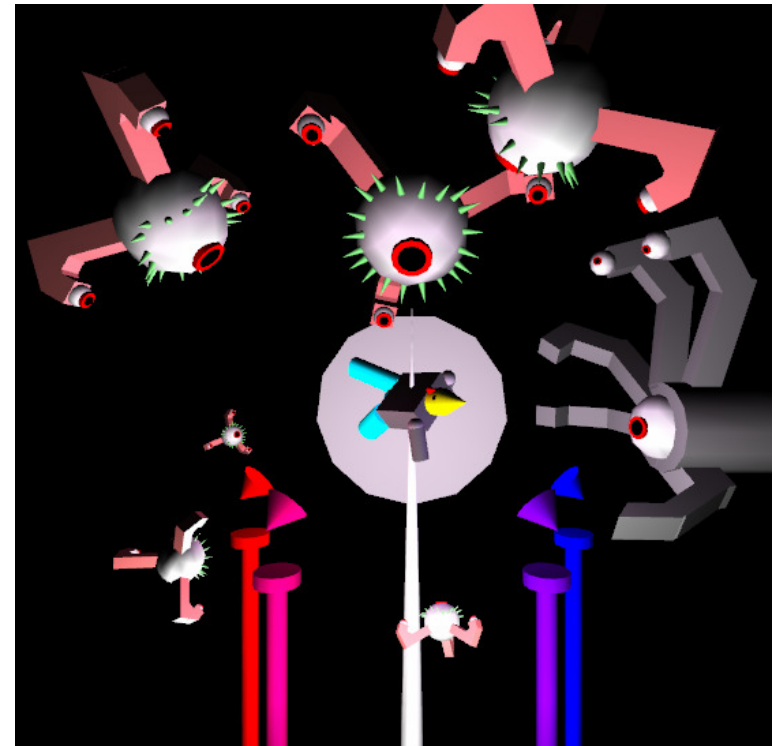
Модел за shading

■ *Shading*

- определяне на цвета на точки чрез интерполиране между точките с известна осветеност

■ *Модели за shading*

- плосък модел (flat)
- модел на Гуро (Gouraud)
- модел на Фонг (Phong)

Модел за shading

■ *Плосък (flat)*

- най-простият метод за рендериране на полигони
- дефинира се нормала за всеки полигон (не във възлите)

□ *Lighting*

- изчислява се BRDF в центъра на всеки полигон с използване на нормалата

□ *Shading*

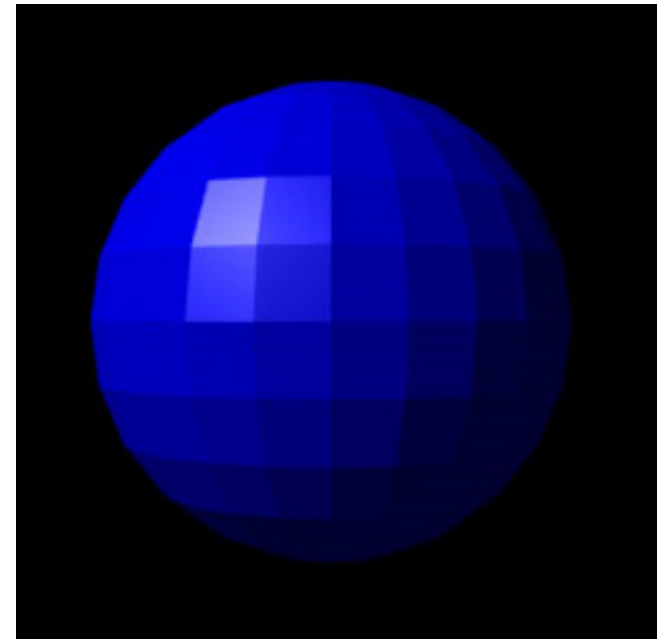
- използва се изчислената стойност за всяка друга точка от този полигон

□ *Предимства*

- много бързо

□ *Недостатъци*

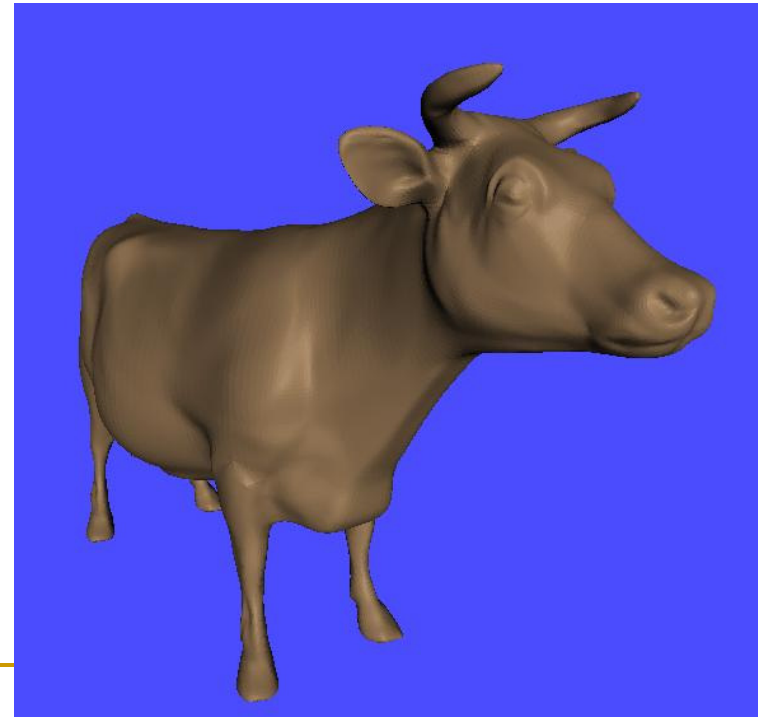
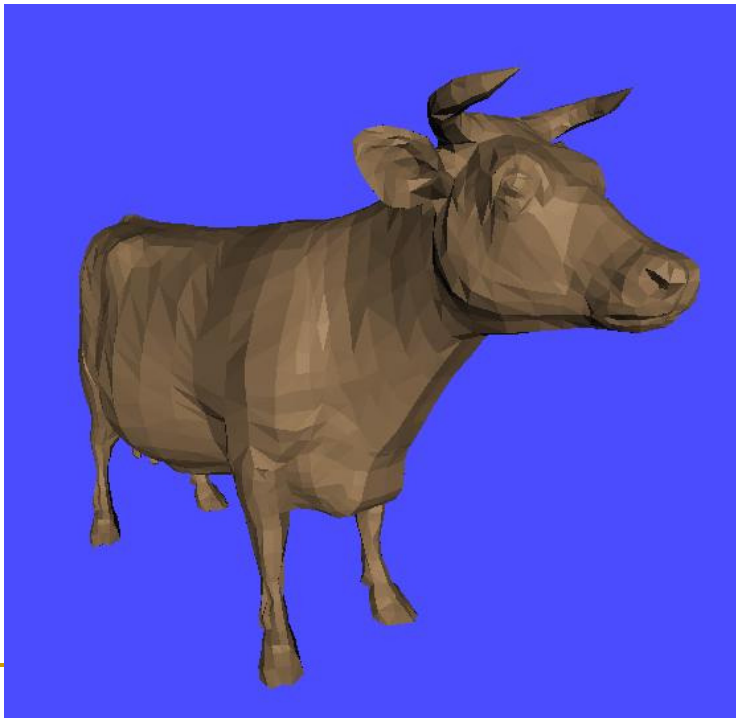
- може да бъде нереалистично

Модел за shading

■ *Плосък (flat)*

- за преодоляване на недостатъка на плоския модел се добавят нови полигон
- но така изчисленията се увеличават и рендерирането става бавно

Модел за shading

■ *Модел на Гуро*

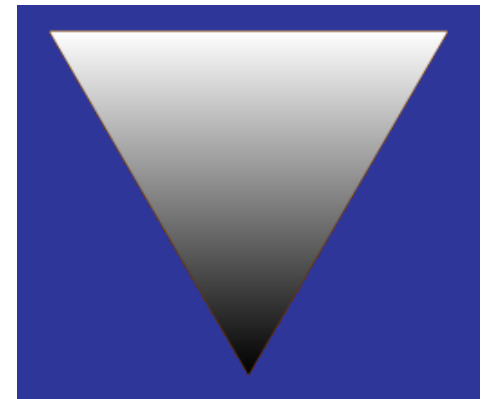
- предложен от Henri Gouraud през 1970
 - работи в Университета на Юта с Ivan Sutherland и David Evans
- нарича се още ***intensity-interpolation surface rendering***
- дефинира се нормала във всеки възел

□ *Lighting*

- изчислява се BRDF във всеки възел с използване на съответната нормала

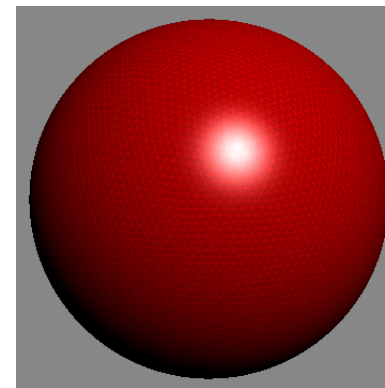
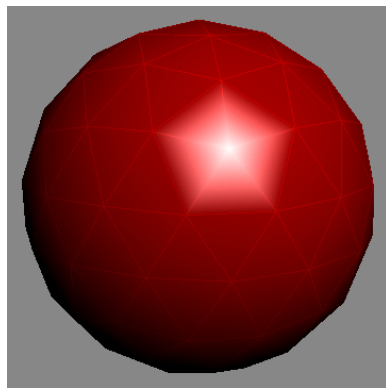
□ *Shading*

- цвета на всяка друга sampling точка в полигона се интерполира линейно чрез възлите с изчислена осветеност

Модел за shading

- *Модел на Гуро*

Модел за shading

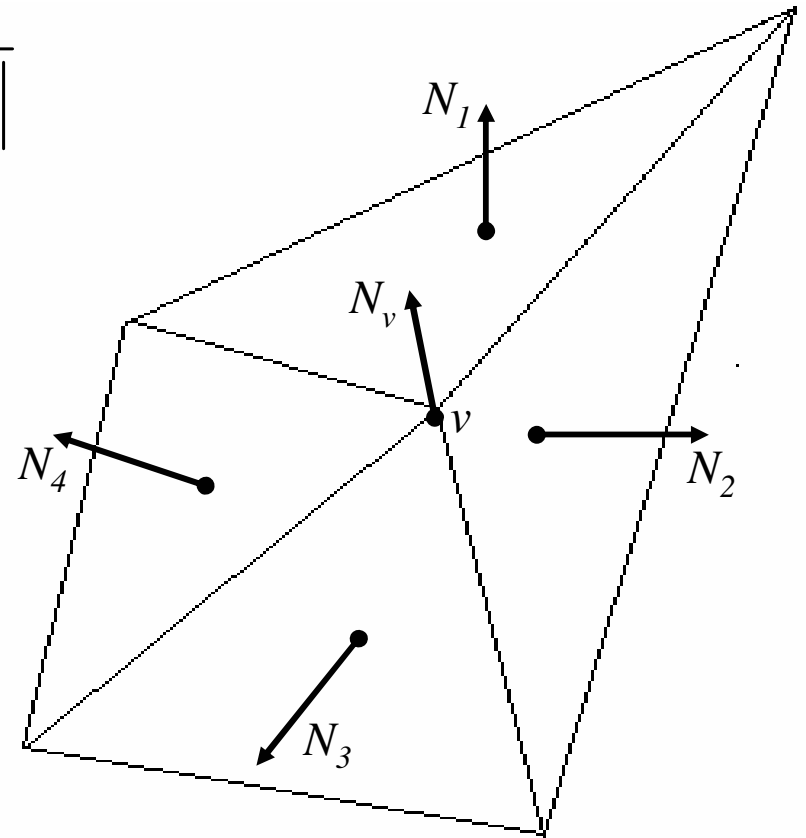
■ Модел на Гуро

- осреднен единичен нормален вектор във възел v

$$N_v = \frac{N_1 + N_2 + N_3 + N_4}{|N_1 + N_2 + N_3 + N_4|}$$

- в общия случай

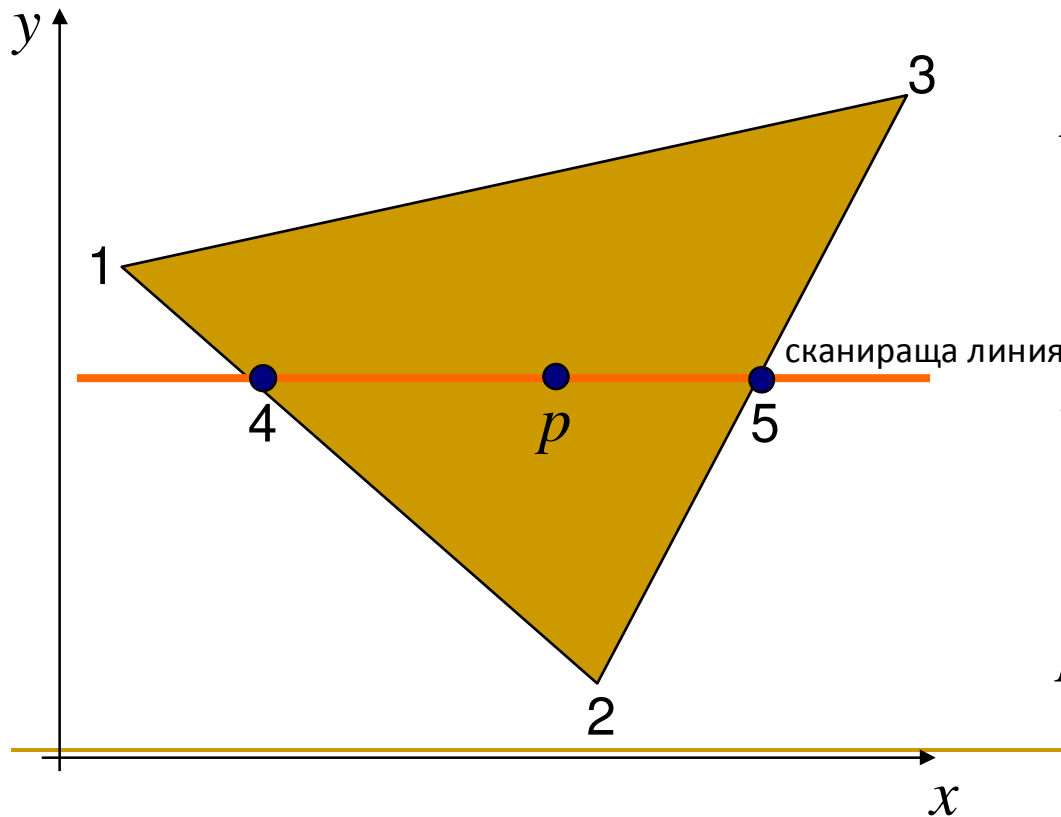
$$N_v = \frac{\sum_{i=1}^n N_i}{\left| \sum_{i=1}^n N_i \right|}$$

Модел за shading

■ Модел на Гуро

- осветеността се интерполира линейно по всяка сканираща линия

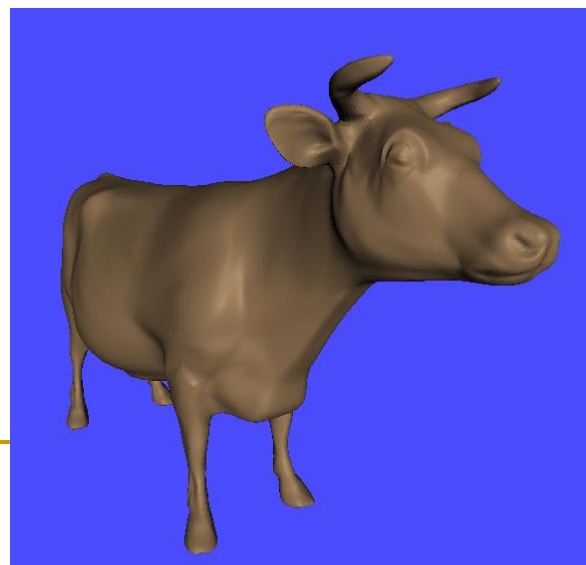
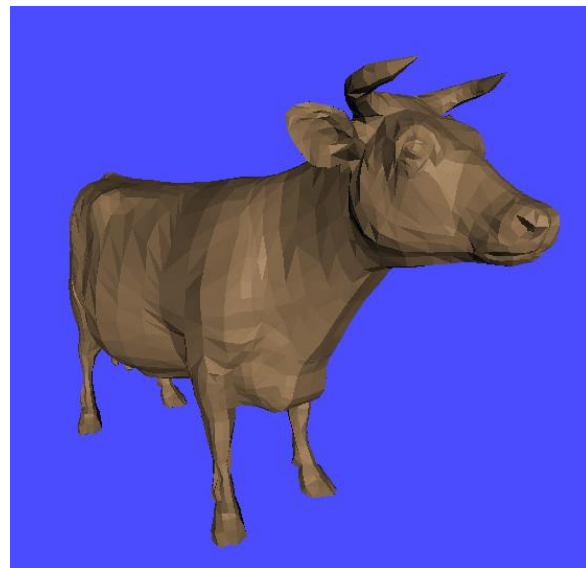
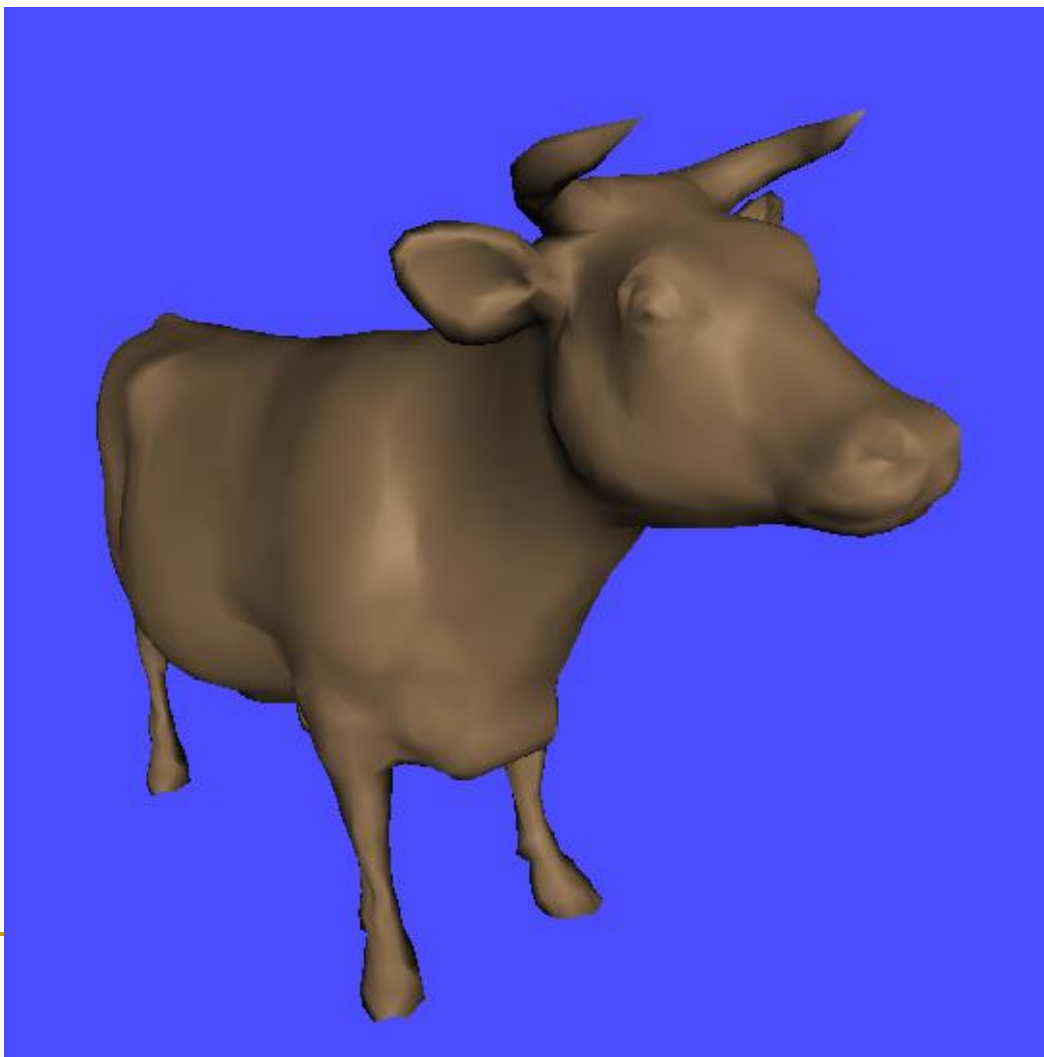
$$I_4 = \frac{y_4 - y_2}{y_1 - y_2} I_1 + \frac{y_1 - y_4}{y_1 - y_2} I_2$$

$$I_5 = \frac{y_5 - y_2}{y_3 - y_2} I_3 + \frac{y_3 - y_5}{y_3 - y_2} I_2$$

$$I_p = \frac{x_5 - x_p}{x_5 - x_4} I_4 + \frac{x_p - x_4}{x_5 - x_4} I_5$$

Модел за shading

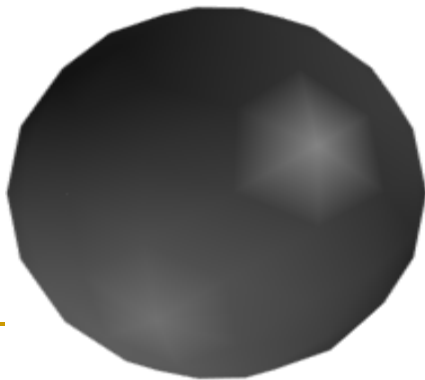
- *Модел на Гуро*

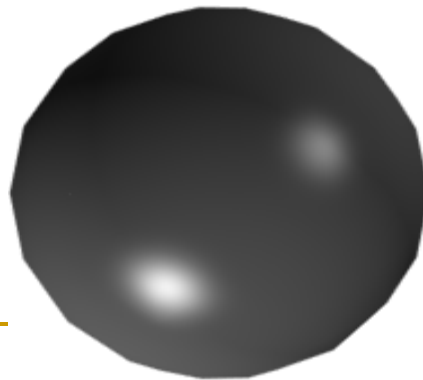
Модел за shading

■ *Модел на Гуро*

- може да се използва ефективна итеративна имплементация
- обикновено се прилага като част от етапа на определяне на видими повърхнини
- недостатъци
 - възможно е получаване на аномалии от вида Mach bands
 - не моделира удачно огледално отразяване

модел на Гуро

модел на Фонг

Mach bands

Модел за shading

■ *Модел на Фонг*

- ❑ по-точен модел за shading чрез интерполиране от модела на Гуро
- ❑ предложен от Phong Bui Tuong
- ❑ нарича се още ***normal-vector interpolation rendering***
- ❑ използва интерполиране *не* на стойностите на осветеността, а на векторите на нормалите

Модел за shading

■ *Модел на Фонг*

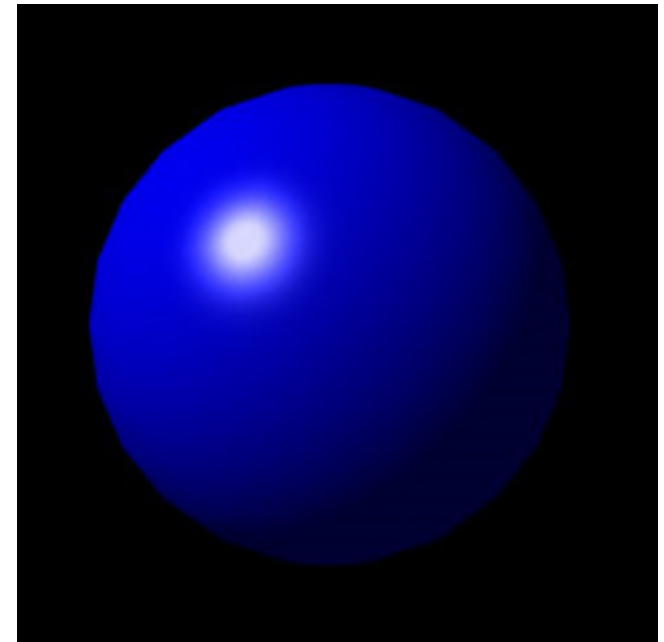
- дефинира се нормала във всеки възел

□ *Lighting*

- изчислява се BRDF за всеки възел с използване на нормалата му

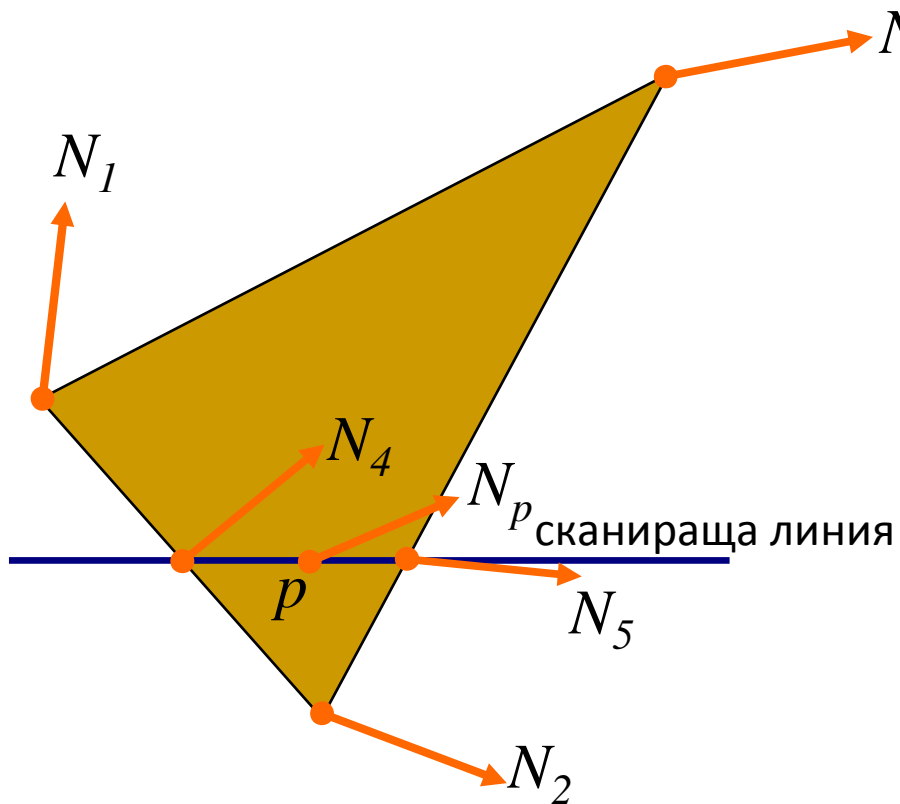
□ *Shading*

- за всяка друга sampling точка от този полигон се интерполират нормалите във всички възли на полигона и се използва BRDF за определяне на цвета на точката

Модел за shading

■ Модел на Фонг

$$N_4 = \frac{y_4 - y_2}{y_1 - y_2} N_1 + \frac{y_1 - y_4}{y_1 - y_2} N_2$$

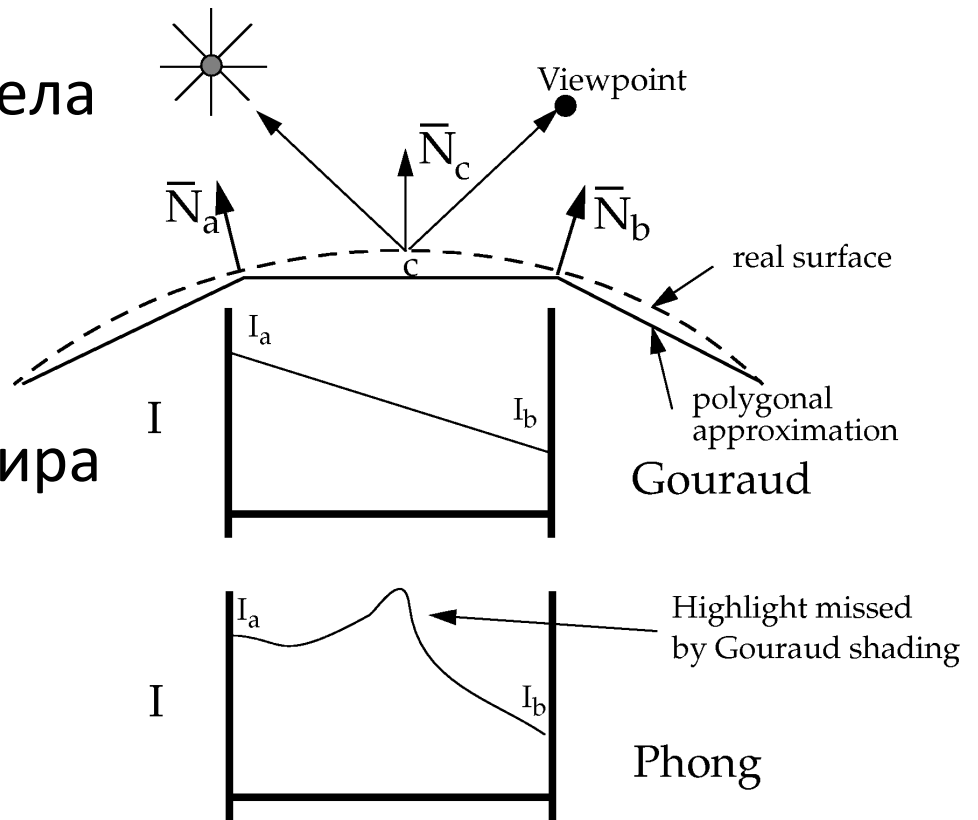
$$N_5 = \frac{y_5 - y_2}{y_3 - y_2} N_3 + \frac{y_3 - y_5}{y_3 - y_2} N_2$$

$$N_p = \frac{y_p - y_5}{y_4 - y_5} N_4 + \frac{y_4 - y_p}{y_4 - y_5} N_5$$

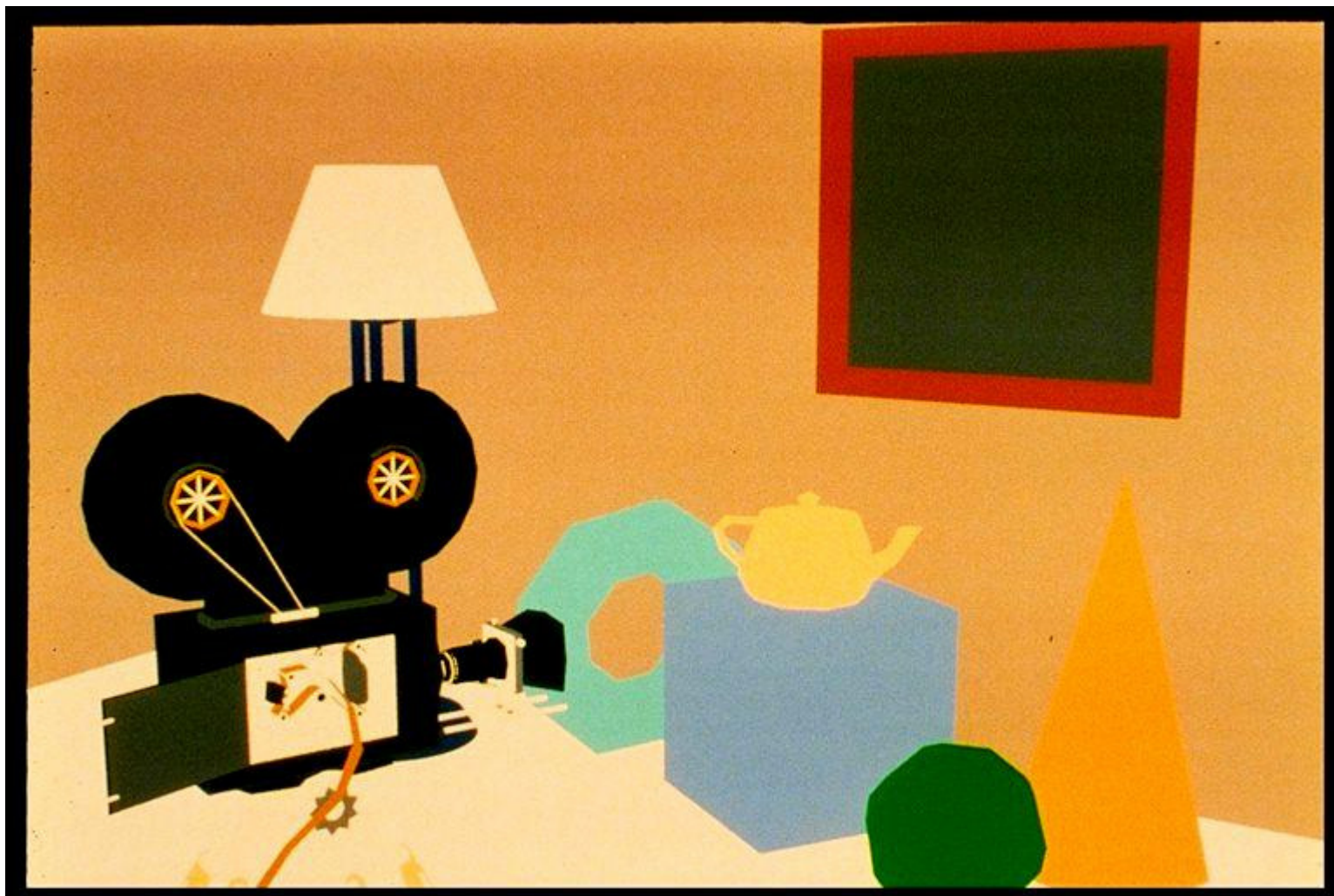
Модел за shading

■ *Модел на Фонг*

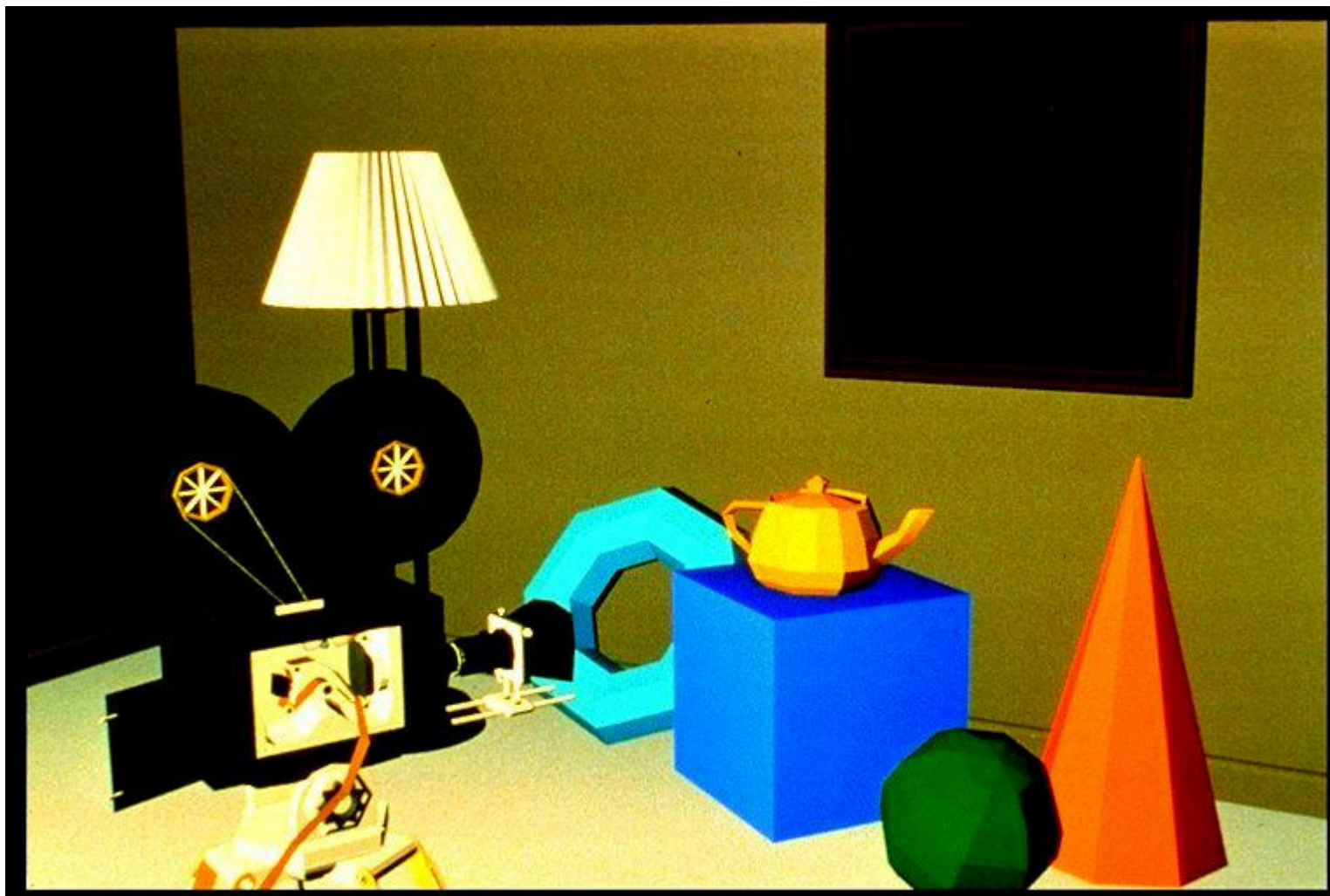
- много по-бавен от модела на Гуро
- няма проблем с огледално отражение
- може да се имплементира итеративно
- обикновено се прилага като част от етапа на определяне на видими повърхнини

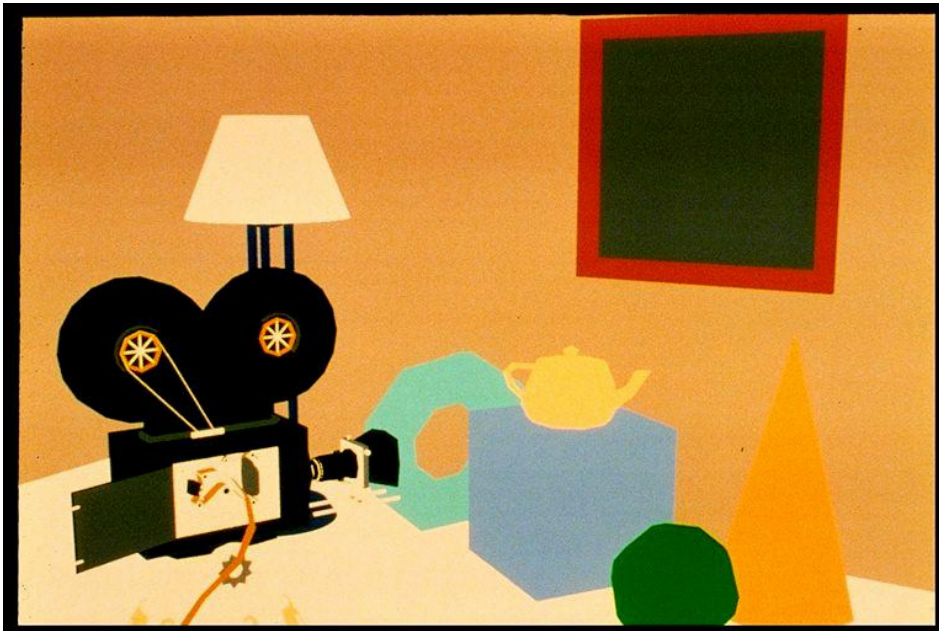
Модел за shading – без shading

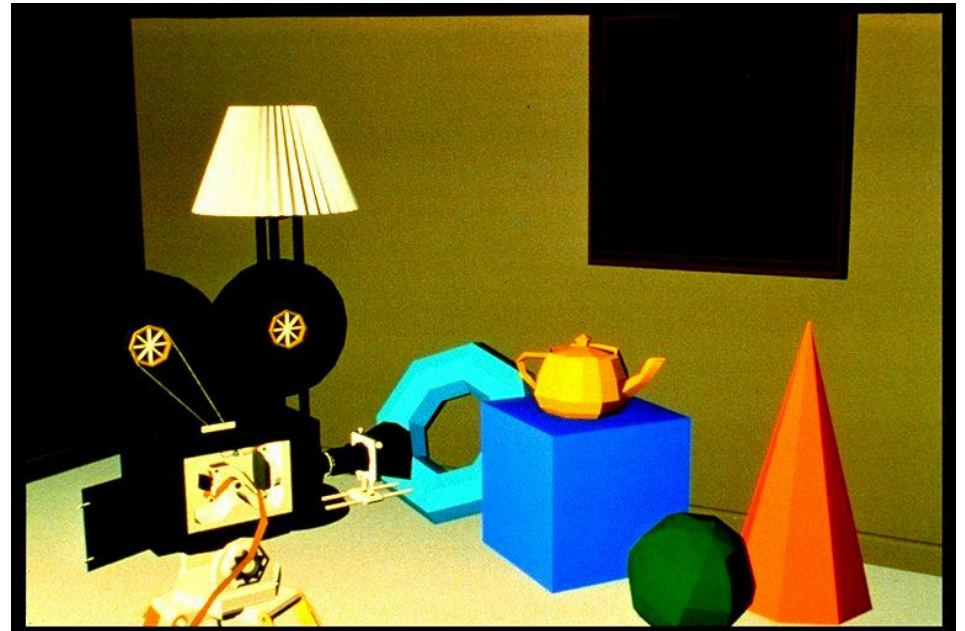
Модел за shading – ПЛОСЪК МОДЕЛ

Модел за shading

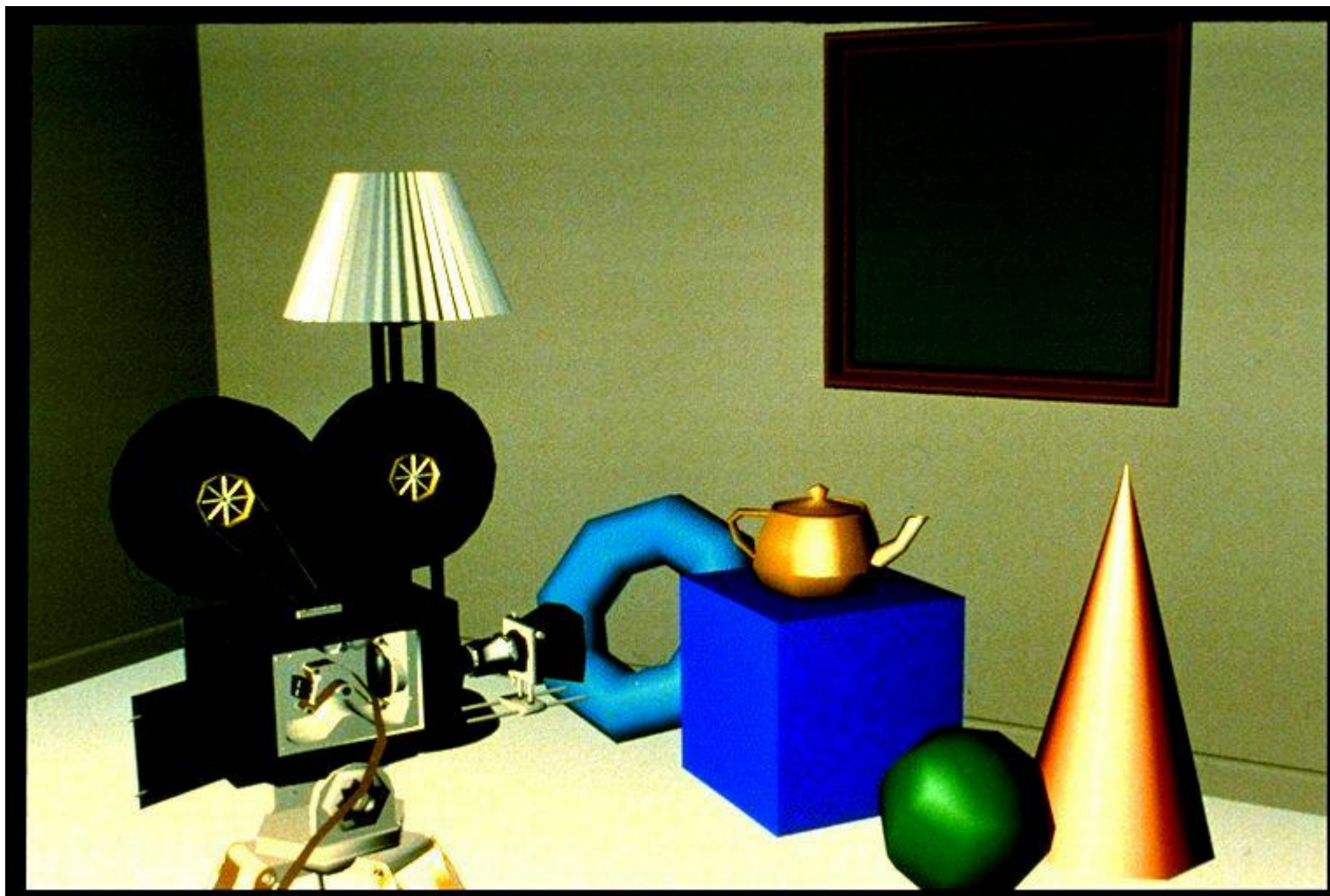

без shading

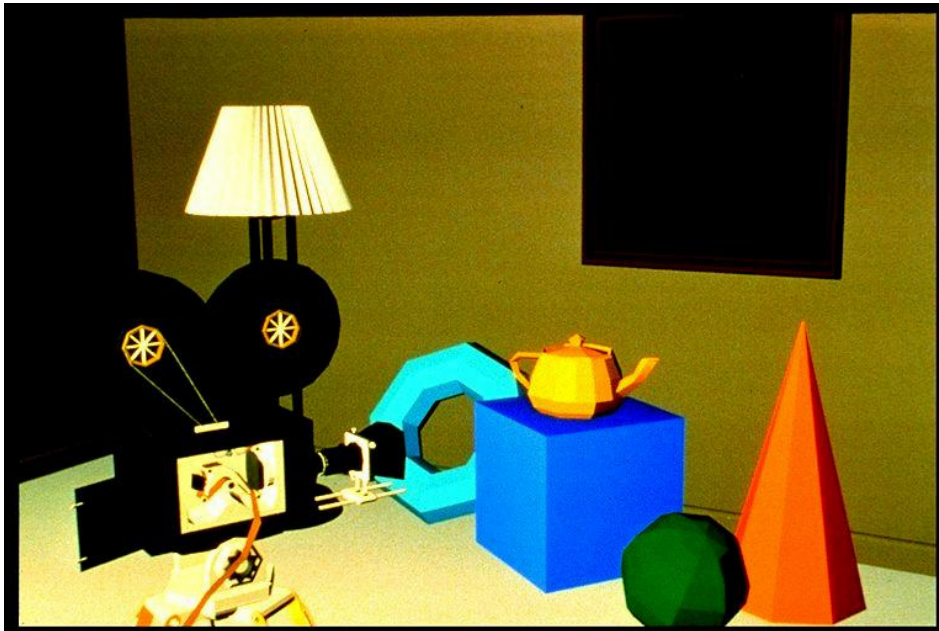

плосък модел

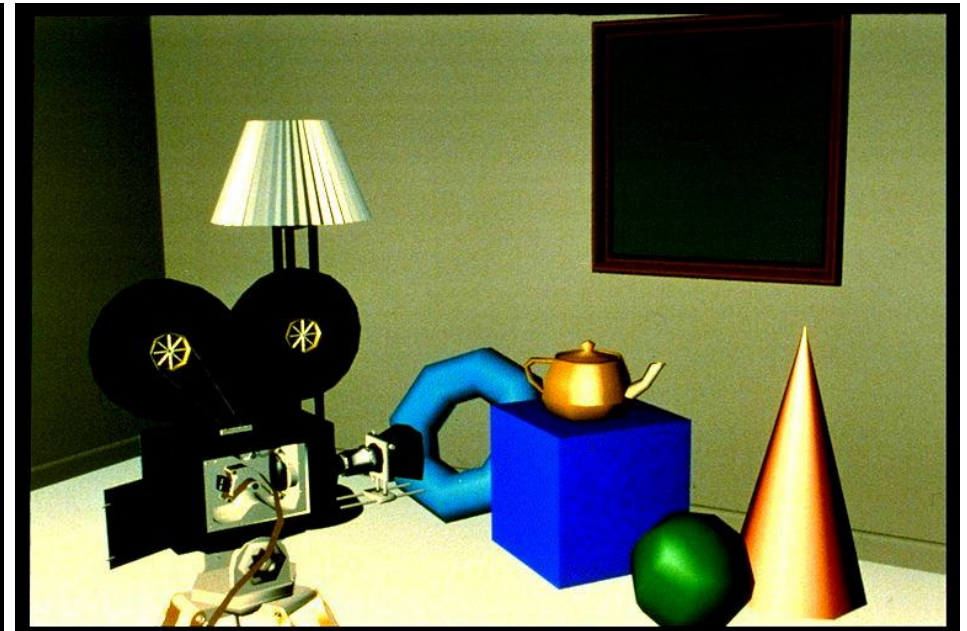
Модел за shading – модел на Гуро

Модел за shading

плосък модел

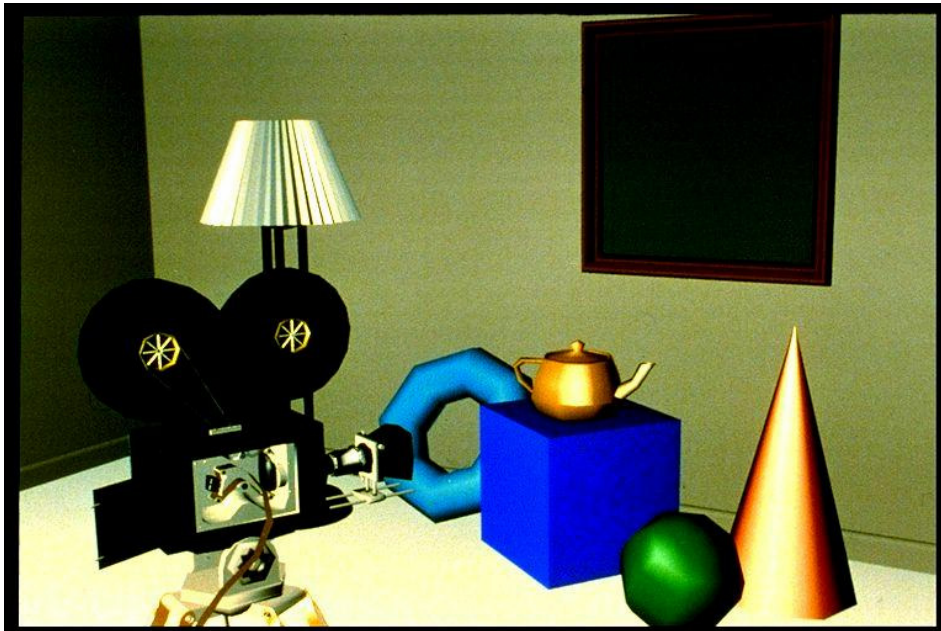

модел на Гуро

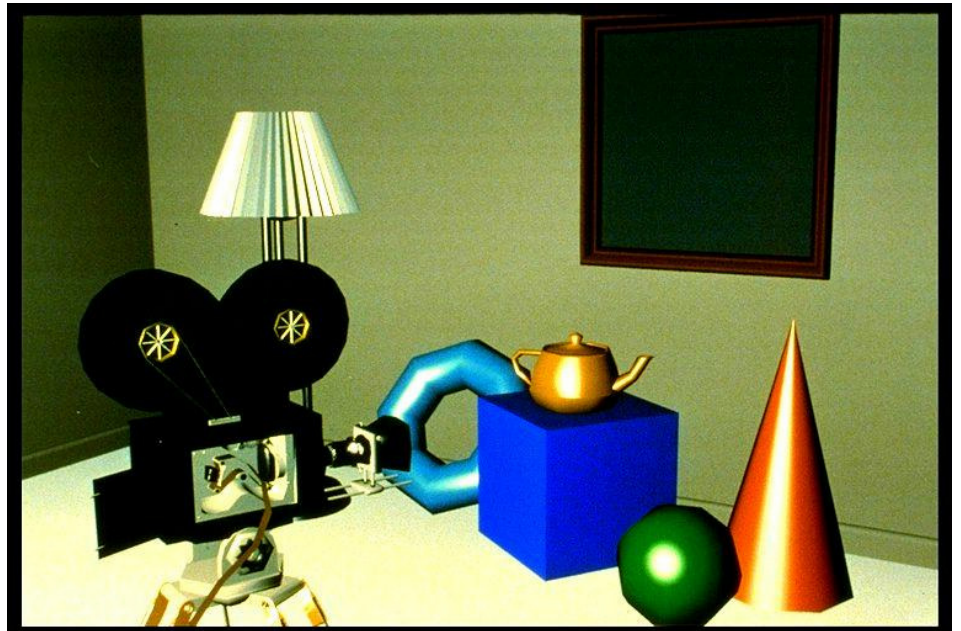
Модел за shading – модел на ФОНГ

Модел за shading

модел на Гуро

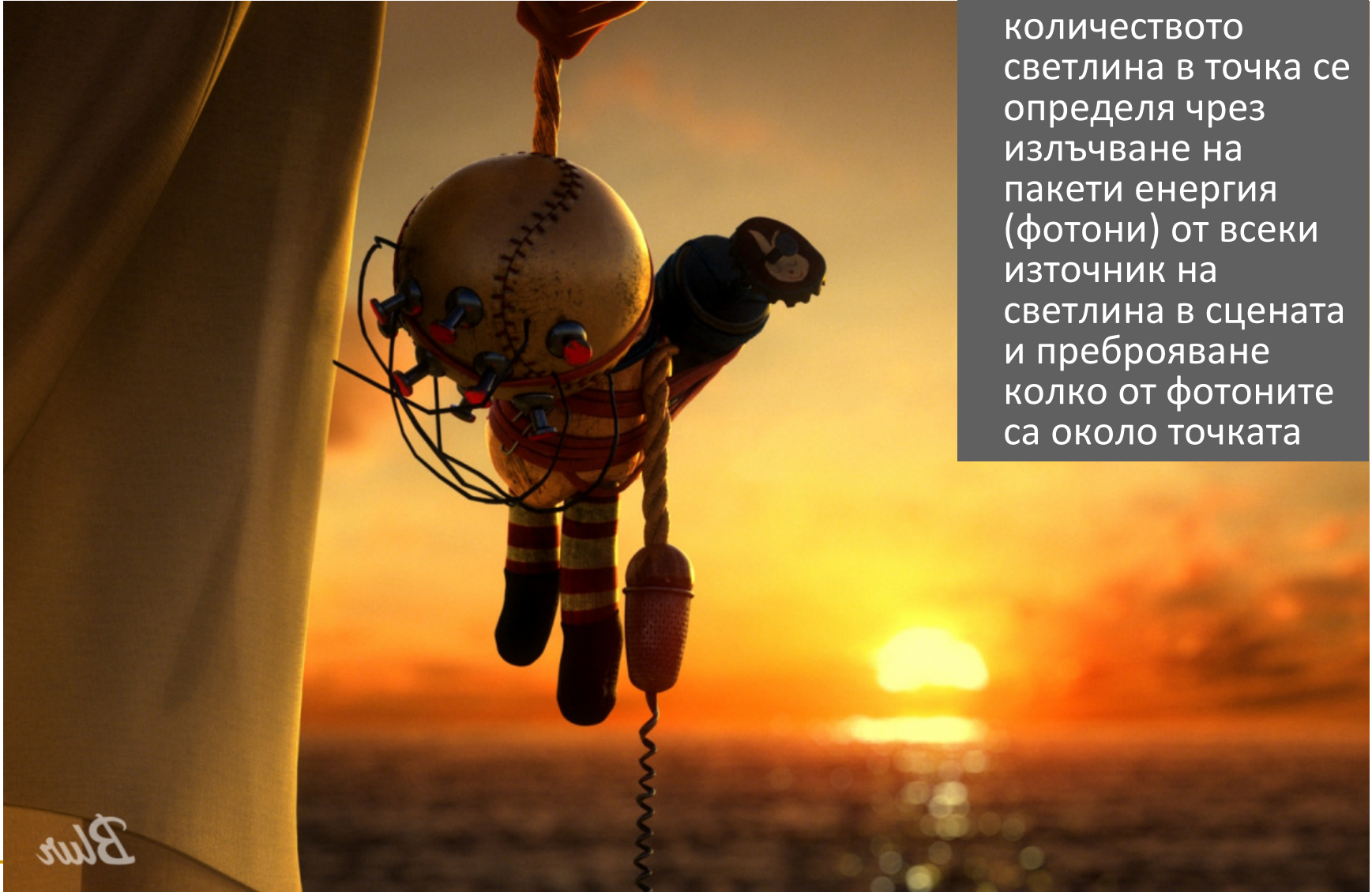

модел на Фонг

Специфични техники

- Изчисляването на глобалната осветеност на дадена сцена на практика е много сложно и изчислително интензивно
- Съществуват много алгоритми за изчисляване или апроксимиране на глобалната осветеност
 - Алгоритми, работещи в реално време
 - обкръжаващо закриване
 - осветяване базирано на изображения
 - Алгоритми, не работещи в реално време
 - Metropolis light transport, photon mapping, radiosity, point based color bleeding

Photon Mapping

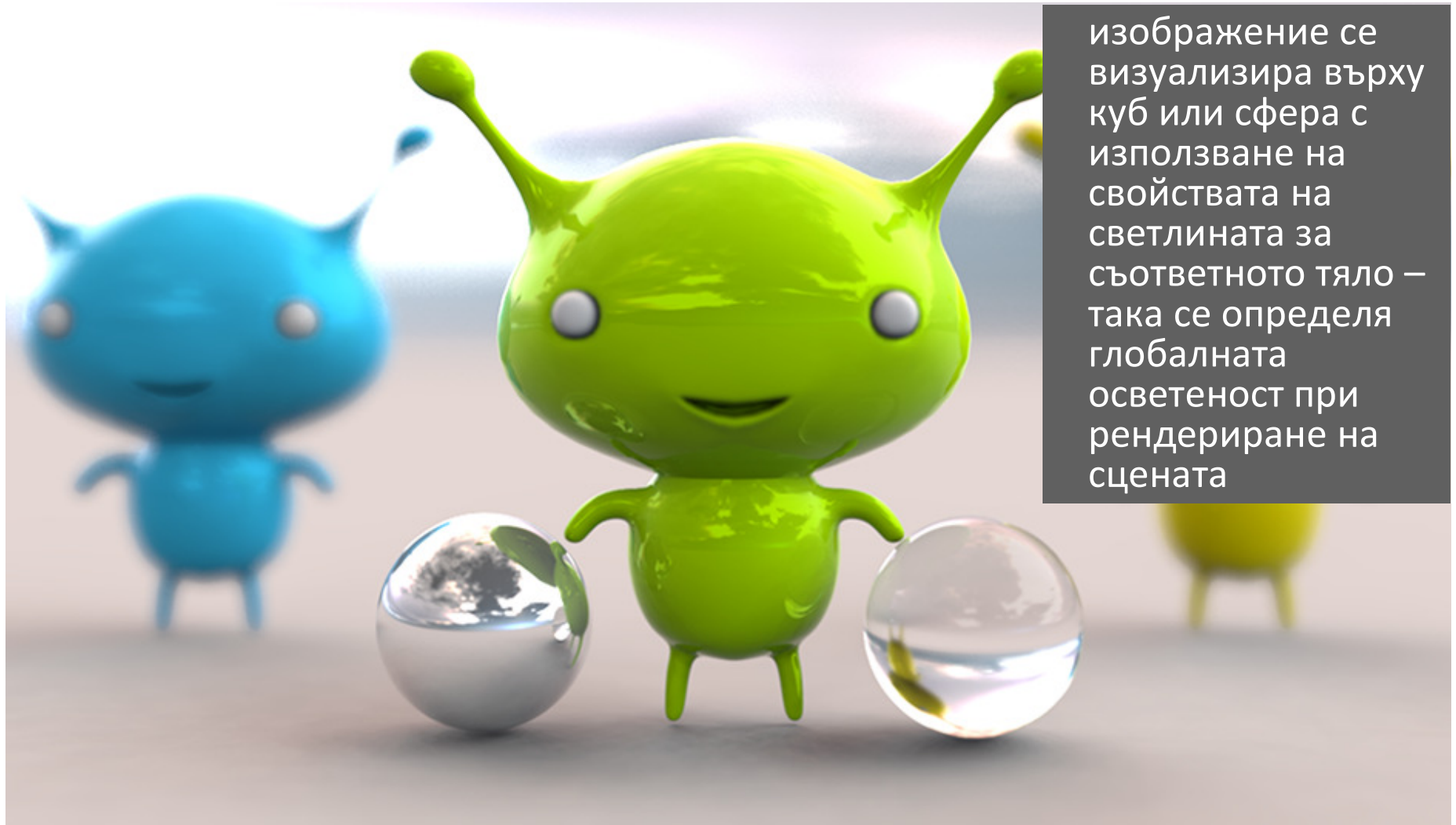
количеството светлина в точка се определя чрез излъчване на пакети енергия (фотони) от всеки източник на светлина в сцената и преброяване колко от фотоните са около точката

Point-Based Color Bleeding

най-напред се генерира “облак” за директно осветяване на точката, облакът се използва за апроксимиране на дифузната светлина отразена от други обекти с отчитане на отражение от другите точки в облака

Image Based Lighting

изображение се визуализира върху куб или сфера с използване на свойствата на светлината за съответното тяло – така се определя глобалната осветеност при рендериране на сцената

Осветеност в OpenGL

- Осветеността в OpenGL се базира на модел на осветеност на Фонг
 - за всеки **възел** в модела на обекта се определя цвета на базата на материала на повърхността на обекта и източниците на светлина
- **Фактори за определяне на осветеност**
 - *Характеристики на източниците на светлина*
 - *Характеристики на материали на повърхността*
 - *Характеристики на модела на осветеност*

Осветеност в OpenGL

- За определяне на цвета на възел се използват **четири** изчислени цветови компоненти
 - **Ambient**: осветеност на обекта от всички индиректни източници на светлина в сцената
 - **Diffuse**: основният цвят на обекта при наличното осветяване
 - трябва да има източник на светлина насочен към обекта за да има дифузна компонента
 - **Specular**: компонента за огледално осветяване на обекта
 - **Emission**: компонента, която се добавя ако обектът излъчва светлина
 - например блестене (glow)

Материали в OpenGL

- Характеристиките на материала описват цвета и повърхностните свойства на материала на обекта
 - матов, лъскав, и т.н.
- Дефиниране на свойства за повърхността на примитив

```
glMaterialfv(face, property, value);
```

GL_DIFFUSE	ОСНОВЕН ЦВЯТ
GL_SPECULAR	ЦВЯТ НА ОГЛЕДАЛНО ОТРАЖЕНИЕ
GL_AMBIENT	ЦВЯТ ПРИ ИНДИРЕКТНО ОСВЕТЯВАНЕ
GL_EMISSION	ЦВЯТ НА ИЗЛЪЧВАНЕ (БЛЯСЪК)
GL_SHININESS	ГЛАДКОСТ НА ПОВЪРХНОСТТА

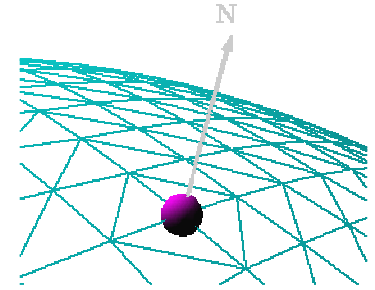
Материали в OpenGL

- Характеристики на материала в OpenGL
 - `GL_DIFFUSE`
 - основен цвят на обекта
 - `GL_SPECULAR`
 - цвят на огледално отразяване на обекта
 - `GL_AMBIENT`
 - цвят на обекта при индиректно осветяване
 - `GL_EMISSION`
 - цвят на излъчване на обекта (“светулка”)
 - `GL_SHININESS`
 - концентриране на огледално отражение за обекта
 - стойността варира
 - от 0 (много груба повърхност – няма огледално отражение)
 - до 128 (много лъскава повърхност)

Материали в OpenGL

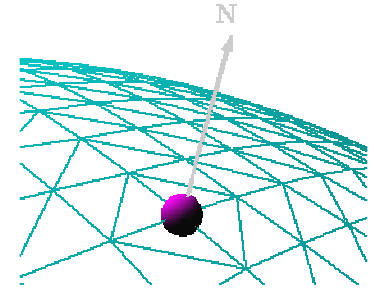
- Характеристики на материала в OpenGL се задават както за *предната*, така и за *задната* стена на обект според възлите на модела на обекта
- Характеристиките на материала се задават за предна и задна стена поотделно
 - `GL_FRONT`
 - за предна стена
 - `GL_BACK`
 - за задна стена
 - `GL_FRONT_AND_BACK`
 - за предна и задна стена едновременно

Нормали в OpenGL

- Нормала за осветеност в OpenGL определя как обект отразява светлина в близост до възел
 - `glNormal*()`
 - `glNormal3f(x, y, z)`
 - задава текуща нормала, която се използва за изчисляване на осветеност за всички възли докато не се зададе нова нормала
- Нормалите за осветеност трябва да са нормализирани до **единична** дължина за коректно определяне на осветеността
 - `glScale*()`
 - засяга нормали и възли, с което може да се промени дължината на нормала, така че след мащабирането вече да не е нормализирана

Нормали в OpenGL

- Автоматично нормализиране на нормалите в OpenGL
 - `glEnable(GL_NORMALIZE)`
 - `glEnable(GL_RESCALE_NORMAL)`
 - специален режим за развномерно мащабиране на нормалите
 - `GL_NORMALIZE`
 - нормализират се всички нормали, но се изисква изчисляване на квадратен корен, което намалява производителността

- Слайн повърхнините и NURBS в OpenGL осигуряват автоматично генериране на нормали за възлите за изчисляване на осветеността

Източници на светлина в OpenGL

- Поддържат се поне осем източника на светлина в OpenGL
 - GL_LIGHT0 до GL_LIGHTn
 - за всеки източник се задават се параметрите на осветяване
- Характеристики на източниците на светлина в OpenGL, които могат да бъдат променяни от подразбиращите се стойности
 - *Color properties*
 - позволяват различни взаимодействия с различни характеристики на материала на повърхностите
 - *Position properties*
 - управляват позицията и типа на източника на светлина
 - *Attenuation*
 - управлява естествената тенденция за намаляване на интензитета на светлината с увеличаване на разстоянието до източника

Източници на светлина в OpenGL

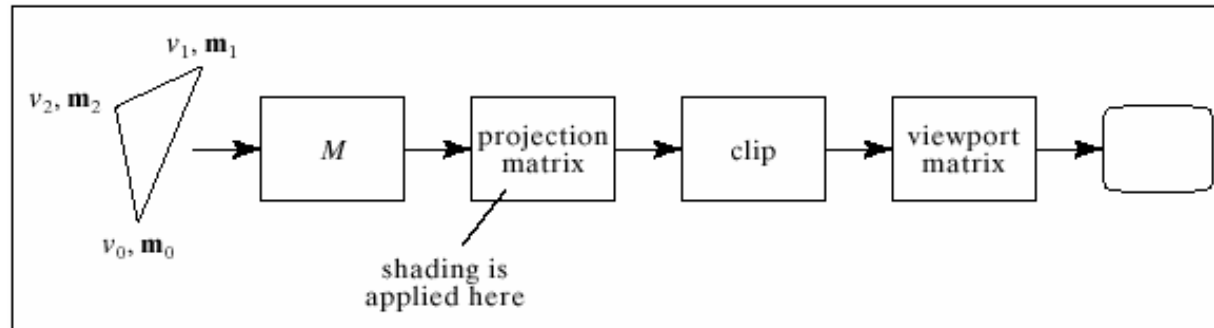
- Два типа светлинни източници в OpenGL
 - Точкови източници
 - *Local (Point)*
 - Насочени източници
 - *Infinite (Directional)*
- Типа на светлинния източник се контролира от параметър w
 - $w = 0$ Безкрайно отдалечен източник насочен по $(x \ y \ z)$
 - $w \neq 0$ Локален източник позициониран в $(x/w \ y/w \ z/w)$

Източници на светлина в OpenGL

- Задаване на параметрите на светлинен източник
 - `glLightfv(light, property, value);`
 - `light` определя за кой източник са зададените параметри
 - `property` определя цвят, позиция и тип, намаляване на интензитета
- Всеки светлинен източник в OpenGL се контролира поотделно
 - задаване на светлинен източник с конкретен номер
 - `glEnable(GL_LIGHTn);`
 - задаване дали осветеността ще се използва при определяне на цветовете на примитивите
 - `glEnable(GL_LIGHTING);`
 - така осветеността може да се разрешава или забранява без да се променят всички отделни компоненти

Осветеност в OpenGL

- Осветеността се определя *след* трансформацията ModelView

- Позволява ротация на светлинния източник заедно със сцената
 - възлите и нормалните вектори се трансформират в координатната система на камерата

Осветеност в OpenGL

- Modelview матрицата променя позицията на източниците на светлина
 - могат да се получат различни ефекти в зависимост от това **кога** се задава позицията на светлинния източник
- Три координатни системи, в които може да бъде зададена позиция/посока на източник на светлина
 - *координати на камерата*
 - *световни координати*
 - *координати на модела на обекта*
- За управление и определяне на позицията на светлинния източник могат да се използват push и pop на матрици в матрични стек

Осветеност в OpenGL

■ *Координати на камерата*

- определят се с единична матрица в ModelView
- ако се зададе позиция/посока на светлинен източник, той остава фиксиран за равнината на изображението
 - независимо как се трансформират обектите, огледалното осветяване остава едно и също спрямо позицията на наблюдение

■ *Световни координати*

- само визуализиращата трансформация е в матрицата ModelView
- позицията/посоката на светлинен източник е фиксирана за сцената
 - аналогично на улична лампа на стълб

■ *Координати на модела на обекта*

- всяка комбинация на визуализираща и моделиращи трансформации в матрицата ModelView
- позволява произволно (и анимирано) позициониране на светлинния източник с използване на моделиращи трансформации

Осветеност в OpenGL

- Задаване на източник на светлина
 - максимум 8 светлинни източника
 - `GL_LIGHT0`, `GL_LIGHT1`, ..., `GL_LIGHT7`
 - характеристики
 - позиция
 - фонова, дифузна и огледална компоненти
 - намаляване на интензитета
 - локална или отдалечена позиция на наблюдение
 - осветяване на предни и задни стени
 - глобална фонова светлина

Осветеност в OpenGL

■ Позиция

□ насочен или позиционен източник

- пример за структурата `LightInfo` инициализирана с единствен източник на бяла светлина

```
// Lighting
static int numActiveLights;
typedef struct _LightInfo {
    GLfloat xyz[4];
    GLfloat *rgb;
    int enable;
} LightInfo;

// Light information
LightInfo linfo[] = {
    {{ 0.0f, 0.0f, 2.0f, 0.0f}, white},
};
const int MAX_LIGHTS = (sizeof(linfo) / sizeof(linfo[0]));
```

Осветеност в OpenGL

■ Инициализация в OpenGL с LightInfo

```
glLightfv(GL_LIGHT0 + num, GL_SPECULAR, dim);  
glLightfv(GL_LIGHT0 + num, GL_POSITION, linfo[num].xyz);  
glLightfv(GL_LIGHT0 + num, GL_DIFFUSE, linfo[num].rgb);
```

■ Задаване на изчисления с използване на осветеност

```
glEnable(GL_LIGHTING);
```

□ за дадени източници

```
glEnable(GL_LIGHT0 + num);
```

■ Задаване на характеристики на материала

```
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_AMBIENT, matAmb);  
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_DIFFUSE, matDiff);  
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SPECULAR, matSpec);  
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_EMISSION, matEmission);  
glMaterialf(GL_FRONT, GL_SHININESS, 100.0);
```

Освещение в OpenGL – пример

```
#include <stdlib.h>
#include <GL/glut.h>
/* Initialize z-buffer, projection matrix, light source, and lighting model.
 * Do not specify a material property here. */
void init(void)
{
    GLfloat ambient[] = { 0.0, 0.0, 0.0, 1.0 };
    GLfloat diffuse[] = { 1.0, 1.0, 1.0, 1.0 };
    GLfloat specular[] = { 1.0, 1.0, 1.0, 1.0 };
    GLfloat position[] = { 0.0, 3.0, 2.0, 0.0 };
    GLfloat lmodel_ambient[] = { 0.4, 0.4, 0.4, 1.0 };
    GLfloat local_view[] = { 0.0 };

    glClearColor(0.0, 0.1, 0.1, 0.0);
    glEnable(GL_DEPTH_TEST);
    glShadeModel(GL_SMOOTH);

    glLightfv(GL_LIGHT0, GL_AMBIENT, ambient);
    glLightfv(GL_LIGHT0, GL_DIFFUSE, diffuse);
    glLightfv(GL_LIGHT0, GL_POSITION, position);
    glLightModelfv(GL_LIGHT_MODEL_AMBIENT, lmodel_ambient);
    glLightModelfv(GL_LIGHT_MODEL_LOCAL_VIEWER, local_view);

    glEnable(GL_LIGHTING);
    glEnable(GL_LIGHT0);
}
```

Освещение в OpenGL – пример

```
/* Draw twelve spheres in 3 rows with 4 columns.
 * The spheres in the first row have materials with no ambient reflection.
 * The second row has materials with significant ambient reflection.
 * The third row has materials with colored ambient reflection.
 * The first column has materials with blue, diffuse reflection only.
 * The second column has blue diffuse reflection, as well as specular
 * reflection with a low shininess exponent.
 * The third column has blue diffuse reflection, as well as specular
 * reflection with a high shininess exponent (a more concentrated highlight).
 * The fourth column has materials which also include an emissive component */
void display(void)
{
    GLfloat no_mat[] = { 0.0, 0.0, 0.0, 1.0 };
    GLfloat mat_ambient[] = { 0.7, 0.7, 0.7, 1.0 };
    GLfloat mat_ambient_color[] = { 0.8, 0.8, 0.2, 1.0 };
    GLfloat mat_diffuse[] = { 0.1, 0.5, 0.8, 1.0 };
    GLfloat mat_specular[] = { 1.0, 1.0, 1.0, 1.0 };
    GLfloat no_shininess[] = { 0.0 };
    GLfloat low_shininess[] = { 5.0 };
    GLfloat high_shininess[] = { 100.0 };
    GLfloat mat_emission[] = {0.3, 0.2, 0.2, 0.0};

    glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);
```

Освещение в OpenGL – пример

```
/* draw sphere in first row, first column
 * diffuse reflection only; no ambient or specular */
glPushMatrix();
glTranslatef (-3.75, 3.0, 0.0);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_AMBIENT, no_mat);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_DIFFUSE, mat_diffuse);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SPECULAR, no_mat);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SHININESS, no_shininess);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_EMISSION, no_mat);
glutSolidSphere(1.0, 16, 16);
glPopMatrix();

/* draw sphere in first row, second column
 * diffuse and specular reflection; low shininess; no ambient */
glPushMatrix();
glTranslatef (-1.25, 3.0, 0.0);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_AMBIENT, no_mat);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_DIFFUSE, mat_diffuse);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SPECULAR, mat_specular);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SHININESS, low_shininess);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_EMISSION, no_mat);
glutSolidSphere(1.0, 16, 16);
glPopMatrix();
```

Освещение в OpenGL – пример

```
/* draw sphere in first row, third column
 * diffuse and specular reflection; high shininess; no ambient */
glPushMatrix();
glTranslatef (1.25, 3.0, 0.0);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_AMBIENT, no_mat);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_DIFFUSE, mat_diffuse);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SPECULAR, mat_specular);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SHININESS, high_shininess);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_EMISSION, no_mat);
glutSolidSphere(1.0, 16, 16);
glPopMatrix();

/* draw sphere in first row, fourth column
 * diffuse reflection; emission; no ambient or specular reflection */
glPushMatrix();
glTranslatef (3.75, 3.0, 0.0);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_AMBIENT, no_mat);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_DIFFUSE, mat_diffuse);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SPECULAR, no_mat);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SHININESS, no_shininess);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_EMISSION, mat_emission);
glutSolidSphere(1.0, 16, 16);
glPopMatrix();
```

Освещение в OpenGL – пример

```
/* draw sphere in second row, first column
 * ambient and diffuse reflection; no specular */
glPushMatrix();
glTranslatef (-3.75, 0.0, 0.0);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_AMBIENT, mat_ambient);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_DIFFUSE, mat_diffuse);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SPECULAR, no_mat);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SHININESS, no_shininess);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_EMISSION, no_mat);
glutSolidSphere(1.0, 16, 16);
glPopMatrix();

/* draw sphere in second row, second column
 * ambient, diffuse and specular reflection; low shininess */
glPushMatrix();
glTranslatef (-1.25, 0.0, 0.0);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_AMBIENT, mat_ambient);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_DIFFUSE, mat_diffuse);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SPECULAR, mat_specular);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SHININESS, low_shininess);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_EMISSION, no_mat);
glutSolidSphere(1.0, 16, 16);
glPopMatrix();
```

Освещение в OpenGL – пример

```
/* draw sphere in second row, third column
 * ambient, diffuse and specular reflection; high shininess */
glPushMatrix();
glTranslatef (1.25, 0.0, 0.0);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_AMBIENT, mat_ambient);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_DIFFUSE, mat_diffuse);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SPECULAR, mat_specular);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SHININESS, high_shininess);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_EMISSION, no_mat);
glutSolidSphere(1.0, 16, 16);
glPopMatrix();

/* draw sphere in second row, fourth column
 * ambient and diffuse reflection; emission; no specular */
glPushMatrix();
glTranslatef (3.75, 0.0, 0.0);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_AMBIENT, mat_ambient);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_DIFFUSE, mat_diffuse);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SPECULAR, no_mat);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SHININESS, no_shininess);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_EMISSION, mat_emission);
glutSolidSphere(1.0, 16, 16);
glPopMatrix();
```


Освещение в OpenGL – пример

```
/* draw sphere in third row, first column
 * colored ambient and diffuse reflection; no specular */
glPushMatrix();
glTranslatef (-3.75, -3.0, 0.0);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_AMBIENT, mat_ambient_color);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_DIFFUSE, mat_diffuse);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SPECULAR, no_mat);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SHININESS, no_shininess);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_EMISSION, no_mat);
glutSolidSphere(1.0, 16, 16);
glPopMatrix();

/* draw sphere in third row, second column
 * colored ambient, diffuse and specular reflection; low shininess */
glPushMatrix();
glTranslatef (-1.25, -3.0, 0.0);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_AMBIENT, mat_ambient_color);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_DIFFUSE, mat_diffuse);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SPECULAR, mat_specular);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SHININESS, low_shininess);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_EMISSION, no_mat);
glutSolidSphere(1.0, 16, 16);
glPopMatrix();
```

Освещение в OpenGL – пример

```
/* draw sphere in third row, third column
 * colored ambient, diffuse and specular reflection; high shininess */
glPushMatrix();
glTranslatef (1.25, -3.0, 0.0);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_AMBIENT, mat_ambient_color);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_DIFFUSE, mat_diffuse);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SPECULAR, mat_specular);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SHININESS, high_shininess);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_EMISSION, no_mat);
glutSolidSphere(1.0, 16, 16);
glPopMatrix();

/* draw sphere in third row, fourth column
 * colored ambient and diffuse reflection; emission; no specular */
glPushMatrix();
glTranslatef (3.75, -3.0, 0.0);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_AMBIENT, mat_ambient_color);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_DIFFUSE, mat_diffuse);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SPECULAR, no_mat);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_SHININESS, no_shininess);
glMaterialfv(GL_FRONT, GL_EMISSION, mat_emission);
glutSolidSphere(1.0, 16, 16);
glPopMatrix();

glFlush();
}
```

Освещение в OpenGL – пример

```
void reshape(int w, int h)
{
    glViewport(0, 0, w, h);
    glMatrixMode(GL_PROJECTION);
    glLoadIdentity();
    if (w <= (h * 2))
        glOrtho (-6.0, 6.0, -3.0*((GLfloat)h*2)/(GLfloat)w,
                3.0*((GLfloat)h*2)/(GLfloat)w, -10.0, 10.0);
    else
        glOrtho (-6.0*(GLfloat)w/((GLfloat)h*2),
                6.0*(GLfloat)w/((GLfloat)h*2), -3.0, 3.0, -10.0, 10.0);
    glMatrixMode(GL_MODELVIEW);
    glLoadIdentity();
}

void keyboard(unsigned char key, int x, int y)
{
    switch (key) {
        case 27:
            exit(0);
            break;
    }
}
```

Освещение в OpenGL – пример

```
int main(int argc, char** argv)
{
    glutInit(&argc, argv);
    glutInitDisplayMode (GLUT_SINGLE | GLUT_RGB | GLUT_DEPTH);
    glutInitWindowSize (600, 450);
    glutCreateWindow(argv[0]);
    init();
    glutReshapeFunc(reshape);
    glutDisplayFunc(display);
    glutKeyboardFunc (keyboard);
    glutMainLoop();
    return 0;
}
```

КРАЙ

Следваща тема:

Визуализиране с алгоритъм с
трасиране на лъчи